

Naročnina lista: ==
 Celo leto . . . K 12—
 Pol leta . . . " 6—
 Četrt leta . . . " 3—
 Mesečno . . . " 1—
Zunaj Avstrije: ==
 Celo leto . . . K 17—
Posamezne številke
 :: 10 vinarjev. ::

STRAŽA

Inserati ali oznanila
 se računijo po 12 vinarjev
 od 6redne petivrstice: pri
 večkratnih oznanilih velik
 :: popust. ::
 „Straža“ izhaja v pon-
 deljek, sredo in petek
 :: popoldne. ::
 Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
 vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Na katoliški shod v Ljubljano!

V dneh od 24. do 27. avgusta t. l. se bo vršil v središču naše prelepe domovine, v beli Ljubljani, IV. vseslovenski katoliški shod.

Ravno letošnje leto je posebno primerno za katoliške shode; saj obhaja letos katoliška cerkev slavni Konstantinov jubilej: 1600letnico svoje, v zgodovini neprimerljive zmage nad krutim poganstvom, ki je v 300letnem strastnem boju vporabilo vse sile, da bi uničilo kraljestvo Kristusovo na zemlji.

Iz vseh pokrajin naše domovine, iz cvetočih mest in ubornih planinskih vasic bodo pohiteli tisoči v slovensko prestolnico, da spričajo javno pred svetom svojo versko katoliško oduševljenje ter utrdijo svojo neomahljivo ljubezen do katoliške cerkve. V različnih zborovanjih se bodo obravnavala vprašanja o razvoju in o uglobljenju verskega življenja med slovenskim narodom v javnem in zasebnem delovanju . . .

Tudi drugi slovanski narodi bodo poslali na vseslovenski katoliški shod svoje zastopnike.

Premili rojaki iz slovenske Štajerske! Naša dolžnost je, da se tudi mi v kolikor mogoče obilnem številu udeležimo imenovanega shoda.

Pridite iz krasnih naših ravnin in planin v belo Ljubljano! Pokažite svoje neomejeno navdušenje za tisto vero, ki je bila izza časov sv. Cirila in Metoda zvezda-vođnica našega ljudstva, ki ga je tolažila in krepila v večstoletnih turških bojih, ki mu je še dandanes mogočna opora v trudapolnih naporih za obstanek in prosveto!

Kdor se še ne oglasi, naj se sedaj v kratkem oglasi pri osrednjem odboru za vseslovenski katoliški shod v Ljubljani!

Na veselo svidenje v beli Ljubljani!

Volitve na Goriškem.

Bilanca deželnozborskih volitev se glasi: zmaga liberalcev, popolen poraz S. L. S. stare struje, lepo napredovanje S. L. S. nove struje. Bilanca ni vesela za nas, toda zelo poučljiva.

PODLISTEK.

Božidar Flegerič.

(Ljudski pesnik in pisatelj slovenski.)

(Dalje.)

Flegeričevi zadnji trenutki — njegova smrt.

Flegerič je bil zelo žilave narave in neizmerno čilega duha, sicer bi ne ućakal — če pomislimo v kakšnih razmerah je pesnik živel — lepe starosti 66 let in duševna moć njegova bi bila gotovo zelo rano opešala. Naš Božidar ni bil skoro nikoli bolan in duševna gibčnost ga do zadnjega ni zapustila.

Kako nemirno je Flegerič živel, tako mirno in udano je umrl. Samo tri tedne je bolehal; v boleznici ga je malokdo obiskal, zakaj nikdo ni slutil, da so našemu pesniku dnevi šteti, da ga zapuščajo življenske sile. K bolniku je prišel nekega dne kot skrben dušni pastir prijatelj Flegeričev g. župnik J. Zdravec; samo par kratkih besed je bilo treba in bolni pesnik je takoj bil voljan, spraviti se z Onim, o katerem pravi, da ga je tolikrat žalil. In tako upamo, da je našel usmiljenje pri dobrem Bogu, saj ga v neki pesmici tako lepo prosi odpuščanja:

Vsemogoćni, milostivi Bog,
 užalil sem te že zadosti,
 ne bodi mi sodnik prestrog,
 oprosti grešniku, oprosti!

Jaz dobro vem in dobro znam:
 Nesrećni človek vdan je zmoti,
 da sam ne ve, ne kod ne kam,
 skušnjava se ga često loti.

* * *

Flegeričev pogreb je bil časten. Udeležilo se ga je mnogo občinstva iz domaće župnije in učitelji z vsolsko mladino. V posebno lepem številu so izkazali

Liberalci niso zmagali pod svojim lastnim imenom, ampak pod krinko „neodvisnosti.“ Bilo bi naivno, ako bi očitali liberalcem, da to ni pošteno, kajti kot nasprotna stranka dajo le bore malo na naša oćitanja. Toda s S. L. S. se ćutimo eno po programu, z njo nosimo tudi odgovornost pred slovensko javnostjo za vse naše politično delo, zato si prisvajamo pravico, govoriti o njenem nastopu tako, kakor nam vleva naše preprićanje in naša vest.

Da so „neodvisni“ želi take uspehe, je v najvećji meri krivda S. L. S. Manjkalo je ljudstvu politične izobrazbe, ki mu je S. L. S. ni nudila niti pred volitvami, niti med volitvami v zadostni meri. Da je ljudstvo volilo „neodvisne“, da ni vprašalo po njih programu, da ni zahtevalo izpovedi kandidatov glede glavnih toćk političnih strank, to je mogoće samo med ljudstvom, ki politično ni izšolano in je strankarsko nezavedno. Niti med volitvami se ni poskrbelo dovolj, da se ljudstvo orientira. Geslo „naj ljudstvo samo odloći“, bi bilo že tam zelo slabo, kjer se je pred volitvami dovolj storilo za politično izobrazbo, v deželi pa, kjer se to ni vršilo v zadostni meri, je naravnost izdajstvo na lastni stranki. Zmaga „neodvisnih“, od vsakega, torej tudi pametnega programa neodvisnih ljudi je zelo sramotna za celo deželo, in krivda na omogoćenju take zmage zaćene tudi S. L. S.

Da je nastal razpor v S. L. S., je bilo žalostno, toća vsled tega še ni bilo treba, da propadejo kandidatje S. L. S. Ena struja bi morala zmagati, na noben naćin ne „neodvisni“! Ni tudi tako tragićno, da se je povdarjal nekoliko provincializem, ker se gotovo to ni vršilo iz principa, ampak „in der Not frist der Teufel Fliegen.“ Neodpustno pa je, da je S. L. S. stara struja izdala za oćje volitve parolo, naj volijo njeni pristaši liberalce. S tem se je izvršilo izdajstvo in v razjasnjenje razmer je treba, da mlada struja zahteva od stare, da pripozna svoj greh, ga javno obžaluje in zagotovi poboljšanje. Če tega stara struja noće, potem mora mlada struja takoj zaćeti brezobziren in unićevalen boj proti zakrknjenim izdajalcem. Saj se vidi iz postopanja v drugih kurijah, da se stari struji ni šlo ravno proti takozvanemu „zdražbarju“ dr. Brećelju, ampak da se je naćelno smatrala blićje liberalcem nego odloćno katoliško-narodni struji.

* * *

Izid oćjih volitev iz kmećkih obćin zaćnji torek je sledeći:

zadnjo ćast pokojniku Srediććani. Med njimi je bila deputacija obćinskega odbora z g. županom, nadalje deputacija veteranskega in gasilnega društva. Tudi iz sosednjih župnij je spremljalo pokojnega pesnika mnogo žalujoćih k zaćnjemu poćitku.

Ob odprtem grobu se je domaći g. župnik poslovil od rajnega in naćućitelj g. Fr. Cajnko je kot osebni prijatelj pokojnega v svojem grobnem govoru posebno poudarjal Flegerićevo pesniško delovanje in njegovo neizmerno ljubezen do domovine. V mnogih svojih pesmicah je Flegerić izrazil željo, da naj njegovo truplo, ko bo svetu rekel srećno, ter zapustil ga za većno pokopljejo v goricah, ker tam zelo utrjeno telo se hoće odpoćiti.

Želja pesnikova se je vsaj deloma izpolnila, zakaj truplo poćiva na pokopališču, ki je obdano krog in krog z lepimi zelenimi vinogradi.

O smrti Božidar Flegerićevi so poroćali već ali manj obširno skoraj vsi slovenski ćasniki in listi. Najbolj znaćilno posmrtnico je prinesel »Ljub. Zvon«. Potekla je izpod peresa prof. dr. Ilešića in slove: Božidar Flegerić † Širši današnji slovenski svet je le malo poznal pesnika Božidara, ki je umrl dne 9. junija v svoji rojstni vasi, v Vodrancih na Štajerskem, a tem bolj so ga poznala njegova domaća brda, vinorodne Slovenske gorice; zakaj većno je romal po njih kakor deseti brat, potnik usode, ki mu ni privoćčila stalnosti »zadovoljnega Kranjca«. Danes si srećal popotnega človega, strmećega pred se, v obnošeni gosposki suknji na prašni beli cesti, drugega dne zarana ti pride nasproti iz skednja kmetske hiše, kje je prenoćil na senu, a še istega dne je gost župnika, znanca iz dijaških let, ki pomilujoć gleda na izgubljenega pesnika; Flegerić pa mu ćitira verze slovenske in hrvatske in latinske in italijanske; zakaj ob kaplji vina se mu je zbudila otrpla duševna sila, oko mu je zaćarello in stare podobe se obnavljajo. Od takih prilik je živel gmotno in duševno;

V goriški okolici:

Kandidati mlade S. L. S. Rojeć 1070, Obljubek 1047, Kovaćić 1021 glasov, liberalni kandidati Gorjup 1068, Furlani 1054, Klanjšćek 1028 glasov. Izvoljeni so Rojeć, Gorjup, Furlani.

V tolimskem okraju:

Kandidata mlade S. L. S. Abram 485, Rejeć 491 glasov, liberalna kandidata Miklavić 530, Mikuž 514 glasov. Izvoljena liberalca.

Šlo se je tedaj povsod samo za par glasov. Liberalni, pod hinavsko krinko „neodvisnosti“ nastopajoći „zmagovalci“ nimajo nobenega vzroka, biti ponosni. Do zmage jim je pomagala samo slepa strast starostrujarjev, ki so v nekaterih obćinah skoro polnoštevilno nastopili za liberalce. Od do sedaj izvoljenih poslancev pripadajo trije S. L. S. (2 skupna, 1 mladostrujar) in sedem liberalni stranki. Voliti je treba še štiri poslance: tri iz veleposestva in enega iz mest in trgov. Mesta in trgi volijo danes, dne 1. avgusta. Liberalci kandidirajo odvetnika dr. Podgornika. S. L. S. ni postavila protikandidata. V veleposestvu bo prišlo gotovo do kompromisa med liberalci in staro strujo. Kakor je posneti iz »Gorice«, glasila starostrujarjev, upajo starostrujarji spraviti v tej kuriji kakega svojih voditeljev v deželno hišo, brćčas dr. Gregorćića. Bili so že razglašeni nekaki kompromisni kandidati, toda sedaj piše »Gorica«, da vprašanje kandidatur za to kurijo še ni rešeno, da je bil zbor, ki je proglasil zgoraj omenjene kompromisne kandidate, samo »informativnega“ znaćaja. To pove dovolj. Kot pristaš S. L. S. je namreć figuriral na omenjeni kompromisni listi neki za širšo javnost nepoznani starostrujarski veleposestnik.

Na italijanski strani so v kmećkih obćinah zmagali kršććanski socijalc. Danes se bje boj iz skupine mest in trgov, ki voli štiri poslance. Današnji dan bo odloćil, katera stranka bo imela na italijanski strani većino. Do sedaj so imeli vse štiri mandate liberalci, sedaj pa imajo kršććanski socijalc veliko upanja. Slovenci so tudi postavili števene kandidate, ki znajo povzroćiti oćje volitve, ker voli v tej skupini tudi mesto Gorica, kjer je, kakor znano, slovenski živelj zelo moćan.

Vprašanje o narodni noši.

O narodni noši se je pri nas že veliko govorilo in pisalo, dejanski pa se je storilo jako malo zlasti pri nas na Štajerskem, nasprotno, osebnost narodne noše gine bolj in bolj, v obleki postajajo naši lju-

ćim je zaznal, da se mudi človek literarnega zanimanja, brž se je pojavil v njem »popotni človek«, ki ne gleda na solnćno žego niti na težavo pota — teží so bili zadnja leta Flegeriću koraki — in v znaku literature je bil skoro »bratu brat«.

Dve generacije je živel Božidar; s 66. letom je legel v grob. Bil je siromak, ki ga je rana nesreća trešćila na tla; hiral je, dokler mu ni »reje zmanjkalo in je ugasnil«. In reje mora zmanjkati v tesnih kmetskih razmerah, v osamelosti selski; sigurno je mora zmanjkati duhu, ki ga je razvoj loćil od kmetskega življenja, pa mu ga ni nadomestil z ničimer; Božidar naj bi bil kmet, pa ni bil kmet, želel je biti gospod, pa ni bil gospod. Študiral je gimnazijo v Varaždinu in Mariboru, dovršil univerzo v Gradcu, bil profesor v Oseku — konćno pa popotnik Slovenskih goric brez cilja.

* * *

Prijatelji in znanci Flegerićevi so poskrbeli, kakor sem omenil to že v predgovoru, po posebnem odboru, ki se je osnoval v Središču, za dostojen nagrobni spomenik in spominsko ploščo na njegovem domu. Oklic, ki ga je izdal ter priobćil ta odbor po vseh domaćih ćasnikih, slove:

Prošnja do † Božidarja Flegerića prijateljev in znancev.

»Većni popotnik Slov. goric«, pesnik in pisatelj slovenski Božidar Flegerić, je minulo leto za vselej zatisnil svoje trudne oći. Pesnikovo truplo poćiva v domaći župniji Sv. Bolfena blizu Središća in ker gomila njegova nima primerne spomenika, zato je izreкло mnogo Flegerićevih oćjih prijateljev in znancev željo, naj bi se pokojnemu pesniku na gomili postavil dostojen nagrobnik in naj bi se v njegovo domaćo hišo v Vodrancih vzdala spominska plošća. To željo upoštevaajoć se je nedavno v Središču osnoval poseben »Odbor za Flegerićev spomenik«, ki si je postavil nalogo, poskrbeti, da se uresnići zgoraj navedena želja ćastilcev Flegerićevega spomina.

Rodoljubi slovenski, zlasti pa Vi, prijatelji in znanci pokojnega pesnika! Do Vas se obraćamo tem potom z iskreno prošnjo, da nam z denarnimi prispevki pomagate izvesti nalogo, ki smo si jo naložili. Nikdar već ne bode potrkal popotni Flegerić na Vaša gostoljubna vrata — prispevek, ki nam ga vpošljete, je poslednji ćin pijetete, ki ga doprinesete Flegeriću v spomin.

dje kozmopolitje v prid drugim, močnejšim narodom. Kakor beremo v 170. št. „Slovenca“ z dne 26. julija t. l., je na Kranjskem vzela v roke probujo narodnih noš deželna zveza za tujski promet. Pismo te zveze na odbor slovensko-hrvaškega katoliškega shoda je dalo povod naslednjim vrsticam. Zveza namreč priporoča tudi za Štajersko kranjsko narodno nošo, in sicer prav posebno gorenjsko nošo, češ, da je štajersko ljudstvo kranjskemu zelo podobno. Iz narodnih in znanstvenih ozirov se nam ta stvar zdi vredna, da se o njej natančneje pogovorimo in vabimo zadevne kroge na Špodnje-Štajerskem, da o te izrazijo svoje mnenje, potem se pa tudi naj kaj praktičnega stori, da ne bo ostalo samo pri besedah.

Nasvet, naj Štajerci enostavno sprejmejo kranjsko-gorenjsko narodno nošo, se nam iz znanstvenih ozirov zdi neprimeren, iz stališča ljudske psihologije pa naravnost nemogoč.

Kakor na Kranjskem, tako tudi na Štajerskem niso imeli enotne narodne noše. Sledovi so se še deloma ohranili do današnjega dne. Iz stališča narodopisne znanosti in varstva domačije je želeli, da se te posebnosti ohranijo, obudijo in dalje razvijajo, ne pa enostavno zabrišejo in se sprejme krog sosedne dežele. Savinjska dolina, Posavje, Haloze, Dravsko polje, Pohorje, Mislinjska dolina, Slovenske gorice in Mursko polje imajo svoje posebnosti. Gorenjski noši najbolj sorodna je bila noša v Savinjski dolini, kakor je res tudi ljudstvo etnografično najbližji zvezi s sosednimi Gorenjci. Tukaj bi se morda res dala vpeljati gorenjska noša. Res je, da se noša sprejemajo in opuščajo tudi pod zunanjim tujim vplivom, vendar je več ali manj v zvezi z značajem in žitjem ljudstva, s klimatičnimi in kulturnimi razmerami. Popolnoma nepsihologično in zato nemogoče se nam zdi, dravskemu ali murskemu poljancu (zlasti ženstvu) ponujati gorenjsko nošo.

Naš nasvet je marveč ta:

1. Naj se začne v vseh okrajih proučevati stara narodna noša in skuša dognati, koliko osebnosti se je še ohranilo do današnjega dne. Tako bi se sčasoma lahko priredile krajevne razstave narodnih noš in potem najbolj tipične noše zbrale v narodopisni muzej „Zgodovinskega društva“ v Mariboru, ki ima že sedaj zanimive vzorce štajerskih narodnih noš iz Savinjske doline (krasne peče, dar gospe Vovšek), iz Mislinjske doline in Pohorja, iz Murskega polja in Haloz (zanimive peče, priposlal g. kapl. J. Kranjc).

2. Ko se pri proučevanju naše domače noše morda dožene, da je ta ali ona oblika tuja pritiklina, se naj skuša nadomestiti z domačimi elementi kranjskih ali hrvaških noš. Po zbranih vzorcih naj potem zavežna dekleta delajo svoje kroje. Marsikaj bi pa v tem oziru šola lahko storila, zlasti učiteljice ročnih del, žal, da od te strani ne moremo na Štajerskem kaj pričakovati, saj celi naš šolski sistem na povelje deželnega šolskega sveta gre za tem, da se zatire slovenska individualnost, in novejši čas še hoče strogo nemško društvo „Heimatschutz“ potegniti šolo v svojo službo. To društvo hoče razširiti importiran stari nemški slog pri stavbah in tako v stavbarstvu vtisniti deželi popolnoma nemški značaj. To isto bo poskušalo tudi pri narodnih nošah in običajih. Torej iz znanstvenih in praktično-rodoljubnih ozirov je naša dolžnost, začeti proučevati, zbirati in gojiti do-

mačo nošo. Upamo, da se še kdo oglasi o tem vprašanju in da se bo tudi kaj storilo.

3. V vsakem okraju se gotovo dobi par mož in žensk, ki poznajo narodno nošo dotičnega kraja in imajo zmisel za to, naj torej oskrbijo vzorce narodnih noš, kar se da brez velikih stroškov doseči, ker naša noša ni bila tako bogata, kakor so n. pr. nekatere hrvaške.

Volitve v Škofjivasi pri Vojniku.

V ponedeljek in torek so se vršile pri nas občinske volitve, za katere se je liberalna stranka zelo zanimala. Vsepeh je zelo ugoden. Zmagali so z veliko večino v vseh treh razredih vsi kandidati katoliške stranke.

Res slava našim delavnim in odločnim možem. Na volišče je prišel v ponedeljek „kukat“ tudi neizogibni dr. Kukovec in „pruazil“ je dr. Laznik. Z žalostjo sta gledala, kako je ugled Narodne stranke pri nas padel in kako so ju volilec prezirali. V torek si nista sama več upala blizu in sta poslala le nekoga mlečozobega mladeniča na ogled. Tudi Kukovec oproda Tonč Mahen si je po volitvi v znamenje splošne žalosti zavihnil brke najzgodl in jo je razočaran „mahnil“ po najbližjem potu domov.

Toliko za zdaj! Na drobneje bo pa to popisal gotovo še Višnarjev študent, slavniti pisatelj „Naše kasi“, ker se veliko bolj briga za volitve, kakor za učenje.

Na Francoskem se jasni.

Že nekaj časa sem se javljajo na Francoskem veseli znaki mlade katoliške renesance. Celo nasprotniki cerkve tega ne zanikajo in so seveda povsem obupani. Ne da bi ta ugodna znamenja precejevali, zaslužijo vendar, da se z njimi nekoliko pobavimo.

V prvi vzstoji nam je zabeležiti številna spreobrnjenja svobodomiselnih mislecev in pisateljev, ki sprejmejo sv. zakramente in se čutijo vse srečne, da so se vrnili k Bogu. Katoliški pisatelji so sedaj moštri v zboru literatov, to prizna celo neki socialdemokrat. „Les catholiques des Beaux-Arts“ — zveza katoliških umetnikov —, ki je organizirala skoro cel umetniški naraščaj, šteje 1000 članov. Na čela pa ji stoje skoro vsi najodličnejši umetniki, bodisi slikarji, godbeniki, arhitekti ali kiparji. Na pariški „Ecole Normale Supérieure“, kjer se izobražujejo profesorji za liceje in univerze in ki obstoja iz „Section des lettres“ in iz „Section des sciences“, tedaj iz neke filozofične in naravoslovno-matematične fakultete, je sedaj 40 slušateljev, to je skoro ena tretjina vseh, ki so prepričani katoliki. „Bulletin des professeurs catholiques de l'université“, ki je bila ustajevljena pred štirimi leti, združuje sedaj 407 univerzitetnih profesorjev, ki svoj katolicizem odkrito priznavajo. Na licejih (to je na gimnazijah) se ne dobi več nikakih pristašev Voltaira in nikakih jakobincev ter ni na licejih velikih mest, zlasti v Parizu, nobena redkost, da je večina učencev katoliškega prepričanja. Pravne fakultete imajo že dalje časa sem katoliško večino in na medicinski fakulteti niso katoliki več osovraženi.

To so dejstva! In kje so najti vzroki tem prikaznim? Deloma v naravni zmagi resnice, deloma v odličnem apologetičnem delovanju, ki se vrši na Francoskem tekom zadnjih 20 let, deloma v pustem psovanju radikalizma pri vseh umstvenih bojih in v njegovi zlobni tiraniji, s katero je izkoriščal svojo moč tako, da so bili ogorčeni vsi pravično misleči duhovi, deloma v bankrotu scientizma in materializma, in deloma vstop otrok katoliških družin v državne liceje po preganju katoliških redov. Med tem pa, ko se srednji stanovi pod vplivom katoliških družin vedno bolj bližajo katoliškemu svetovnemu naziranju, se oddaljujejo nižji sloji pod vplivom ateističnih ljudskih šol, brezverskega časopisja in materialističnega socializma vedno bolj od principov reda in vere. Tudi v teh krogih ni ostalo od ločitve sem delovanje duhovništva in katoliških lajkov brez tolažilnih rezultatov.

Mnogo politikov radikalne levice pričanja uvidevati, kaka napaka je bila iz mnogih vzrokov ločitev cerkve od države. Pred nedavnim časom je pisal neki zelo znani pariški odvetnik, ki je protestant in se prišteva k najradikalnejšim radikalcem, Jaques Bouzon: „Odstranitev vatikanskega poslanstva je bila velika napaka, v resnici največja neumnost, ki smo jo mogli napraviti. Papeštvo je socialno dejstvo in samo kak ložni mojster, ali kak član socialistične zveze ga more ignorirati.“ Prav v zadnjem času je pa neki drug radikalec, Francois Deloncle, poslanec in lastnik lista „Paris-Journal“, v svojem organu izrekel ravno to mnenje. Bal se tudi ni izreči to mnenje meseca novembra javno v zbornici in so bili v Rimu vsled teh poskusov zbližanja zelo začudeni.

Letošnja žetev in drugo.

Pettedensko deževje je upanje na izborni žetev v Avstriji zelo hudo skrčilo. Sedaj, ko je, kakor se pričakuje, nastopilo malo lepše vreme, cenijo škodo. Toda povzročene škode se še ne more pregledati v celoti in je mogoče ponekod manjša, kot se misli. Sigurno je, da je, na Nižje-Avstrijskem pšenica in rž vsled dolgega deževja zelo trpela ne samo kvalitativno, ampak tudi kvantitativno. Isto velja tudi za Češko in Moravsko; vrhu tega pa morata te dve deželi računati še s poslabšano letino na ječmenu. Hudo je prizadeta tudi Galicija. Povodnji v Galiciji so napravile nad 30.000.000 K škode. Razun tega se pa v Galiciji še boje slabe letine za krompir. Krompir v Galiciji ni samo podlaga za zelo razvito kuhanje špirita, temveč je tudi glavna hrana za najširše ljudske mase. In ravno letos bi morali imeti v Galiciji še prav dobro letino za krompir, da bi vsaj nekoliko lažje pretrpeli posledice lanske gospodarske krize. Ogrska je ravno tako težko prizadeta vsled deževja in povodnji. Pšenica in ječmen sta glede kakovosti silno trpela; istotako oves in rž. Tudi koruza je precej prizadeta in je v nekaterih komitatih imajo prav lepo koruzo. Zadnje poročilo o stanju žetev na Ogrskem se glasi sicer nekoliko ugodnejše, kakor je bilo ono z dne 19. julija, posebno kar se tiče pšenice, rži in ovsu, le ječmen je malo slabši.

Če Avstrija ne bo imela prav dobre pšenične žetve, ne bo ne naš in ne ogrski pridelek zadostoval konzumu monarhije. Za sedaj pa še ni treba misliti na uvoz, ker je v obeh državnih polovicah precejšen

Blagohotne doneske, ki se bodo po časopisih objavili, sprejema Ivan Kolarič, tržan v Središču, kakor tudi vsak odbornik. Ako se nabere o pravem času primerna vsota denarja, se bode letos meseca avgusta s primerno slavnostjo odkril na gomili pri Sv. Bolfenku Flegeričev nagrobnik, doma na Flegeričevem domu pa se bode odkrila spominska plošča.

Odbor za Flegeričev spomenik v Središču, dne 10. februarja 1908.
J. Šinko m. p. Anton Kosi m. p. I. Kolarič m. p.
načelnik tajnik blagajnik
Robert Košar m. p. Anton Porekar m. p. Maks Robič m. p.
odborniki

Do trenutka, ko to pišem, se je nabralo 425 K 50 v. Pri-spevke je odbor izkazal javno po listih, za denar je naročil pri nasledniku kamnoseka Horvata, Fr. Kobanu v Račjem nagrobnik: piramido iz sivga marmorja in črno, granitno ploščo za 359 K 28 v in sicer stane nagrobnik z belim podstavkom — skala iz umetnega kamna z napisom 275 K 48 v
plošča z napisom pa 83 » 80 »
skupaj 359 K 28 v

Nagrobnik je s skalo vred blizu 3 m visok in nosi napis:

Tukaj počiva
večni popotnik Slov. goric
pesnik in pisatelj slovenski

BOŽIDAR FLEGERIČ.
Roj. 30. 1. 1841
Umr. 9. 6. 1907

Postavili pesnikovi prijatelji in znanci.

Plošča je 80 cm široka in 60 cm visoka. Na nji stoje besede:

Dom pesnika
BOŽIDARJA FLEGERIČA.
* 30. 1. 1841
† 9. 6. 1907.

Drobne pesmi.

I.

Sladko sanjal sem za [mlada] Glej, ta gad zdaj nima [mira],
da sem celi svet objel, kugonosni hrani strup,
prebudiš se, pa gada ki načrte vse razdira,
v naročaju sem imel. zamori mi vsaki up.

II.

Ko pogledam tvoje lice, Ko pa gledam ti sinove,
domovine moje kras, zlobne, spačene ljudi,
meni solze radostnice žalost bolečine nove
vsipljejo se na obraz. v bolnem srcu mi budi.

III.

Napuh je prvi zdaj gospod, Zdaj sosed sosedu je tat,
družica mu je razprtija, na tleh leži pravica slepa,
hinavstvo širi se povsod, več ne spoštuje brata brat,
povsod kraljuje hudobija. vesoljni svet gorje oklepa.

IV.

Človek mora se boriti Brez vsmiljenja, brez pod-
z jadom, tugami, skrbmi, [pore,
vse nevolje sam nositi brez sočutja siromak
brez vsmiljenja med muči se od rane zore,
[ljudmi. najde ga trpina — mrak.

V.

Lepa je zelena gora, Lepša čista vest je moja,
kadar v nji pastir prepeva, ako spolnil sem dolžnosti,
kadar jo rumena zora v krilu mirnega pokoja
z žarki zlatimi odeva. vživam rajske blaženosti.

Ne mirujem.

Dokler ne prežene dneva tmina, — ne mirujem;
dokler mi podéljena mladina, — ne mirujem;
dokler meni je mogoče pesmi peti,
kar je meni vedno slast edina, — ne mirujem;
če doma sem, ali če od zavičaja
v sebi daleč me drži tujina, — ne mirujem;
koder koli hodim tožen križem sveta,
v skrbi za-te draga domovina — ne mirujem.

Na griču cerkvena stoji.

Na griču cerkvena stoji, In da-si grozne sile tuje
in v nji premilo zvon zvoni, težile so te mnogo let,
ter ljudstvo k božji službi da živel si brez sladkih nad,
[zove. sedaj pa krepko se vzdi-
[grúješ,

Ko sliši ljudstvo te glasove, zavedaje se napreduješ.
napravi se, na grič hiti.
Ubogi, potlačeni rod,
množino imajoč nezgod, Primeri se, da časih kdo
kakó se mi usmiliš ti! pogazil jagodin je cvet,
A vendar se srcé raduje, a on prinese vendar sad.
ker Boga v mislih še imaš, I tebi, mili rod takó,
v neverstva spone se ne če tudi bil si poteptan,
[daš! prisinol bode sreče dan.

Selski obrazi.

Kak lepo je pač na deželi

I.

V bukovju zelenem Deklica pri čredi
pomladanska ptica kukavico čuje,
začne se glasiti poslušáje ptico
gibka kukavica. srčno se raduje.

Kako bo se stoprav
ona radovála,
ko bo z zaročnikom
pred oltarjem stala.

II.

Na rosnej livadi Rosé se od dela
kmet travo kosi; že kmetu lasje,
doma po navadi ko žena vesela
pa v peči gori. prinese cvrtje.

Oj! káko je srečen,
kdor delati zna,
Zajuterk mu tečen,
kdor ženko ima!

III.

Oj kakó je lepa setev! Glej soparjavica vroča
Polje lepo kaže nam; bila še je tisti dan,
ako bo bogata žetev, vsula se nesrečna toča,
dal popraviti bom hram. kmetov up je bil končan.

Če bo tudi dosti vina, Proč je lepa setev moja,
kar posebno mi diši, i gorico vzel je vrag;
božem v zimi ženil sina, jahal hitrega pozoja¹
bode se možila hči. črne šole je dijak.

Tako reva kmet modruje,
jezen je ko sam hudič,
pametnik ga zasmehuje;
ali ne pomaga nič.

(Dalje prih.)

preostanek lanske žetve. Če bi bila pšenična žetev nekoliko slabša, bi bilo to v prid ogrskim mlinom, ki imajo velike zaloge moke, katero lahko sedaj prodajo po ugodni ceni.

Stanje sladkorne pese je ugodno, treba bi bilo le toplega vremena.

Kakor stoje razmere danes, Avstrija sicer v tem letu ne sme računati na izborni žetev, a vendar je izšla iz mnogih vremenskih nezgod še ravno ne preveč prizadeta. Imamo srednjo letino. Izborna letina bi bila sicer okrepila naše gospodarsko življenje in ga na novo oživila. Žal, se to letos ne bo zgodilo.

Sedaj so jeli že tudi na Angleškem spoznavati vrednost kmetijstva in ga pravilno ceniti. Glasom neke londonske statistike proizvajajo kmetijstvo Anglije veliko večje vrednosti, kakor njena industrija, če ravno je kmetijstvo na Angleškem zelo zanemarjeno.

Ko so se pred približno 20 leti kmetje v Nemčiji in v Avstriji postavili po robu trgovini na obroke, jih je označilo manštersko časopisje za reakcionarce. Njihov ljubljeneec-Amerikanec se pa sedaj protivi terminski trgovini za bombaž. Bombaž in pa pšenica tvorita glavni izvoz Združenih držav. Pšenico pridelujejo bolj severni deli Združenih držav, južni deli pa bombaž. Združene države pridelujejo dandanes na leto 70% svetovne žetve na bombažu. Pridelovalcem bombaža pa zelo škodujejo borze za bombaž, vsled česar se jim seveda zelo upirajo. Na pritisk pridelovalcev bombaža je moral finančni odsek senata izdelati zakonski načrt, ki bi naj z visokim obdačenjem onemogočil trgovino na obroke. Temu se pa zopet upirajo borze, češ, da bi jih tak zakon popolnoma ubil. Ravno tako, kakor pri nas, vselej izigravajo Budimpešto, če se stopa na prste tem umazanim špekulantom, ravno na isti način izigravajo Amerikanci sedaj Anglijo.

Interesenti borz za bombaž namreč trdijo, da bi zagospodovala na trgih angleške in kontinentalne predelnice in trgovci. Toda to je le prazno strašilo in ničev izgovor, kajti vlada bi davek zopet povrnila, kakor hitro bi se dejansko oddal bombaž. Zadeti se namreč hoče le kakor pri nas pšenico na papirju, tako tudi tam samo bombaž na papirju, to se pravi, zadeti se hoče tisto trgovino, ki dejanski ne prodaja pšenice ali bombaža, marveč hoče le v žep vtakniti tisti denar, ki ga prinaša diferenca v cenah.

Kaznovani razkosovalci posestev.

Politične oblasti so dobile, kakor se zdi, vendar enkrat „od zgoraj“ migljaj, da naj nekoliko bolj gledajo na prste razkosovalcem kmečkih posestev in kaznujejo vsaj one elemente, ki se vedo odtegniti davčni oblasti in si kujejo, ne da bi plačali le vinar davka, vsako leto brez truda tisoče in tisoče iz nečedne obrti razkosovanja kmečkih posestev.

V poslednjem času so nekatera okrajna glavarstva začela tako strogo postopati, da so kaznovala še celo take osebe, ki so jih imeli le na sumu, da se pečajo z razkosovanjem kmečkih posestev, z globami od 300 do 500 K. Dokler razkosovalci kmečkih posestev ne bodo primorani, da zaprosijo za tozadevno obrtno dovoljenje in dokler se jih ne bo prisililo, da bi morali nakupljena kmečka posestva sami obdelovati, ne bo vse nič veliko pomagalo. Tudi še stroge denarne globe ne bodo dosti pomagale, ker imajo razkosovalci posestev velik zaslužek, včasih v enem samem slučaju 2000 do 3000 K. Seveda pomagajo razkosovalcu pri njegovem nečednem dobičku zopet kmetje, ki kupijo od njega prav radi za visoko

ceno njim primerna zemljišča. V nekaterih občinah so sicer kmetje tako dobro organizirani, da ne prodajo razkosovalcu niti pedo svoje zemlje. Žalibog so pa izgubili ponekod kmetje ves svoj kmečki pones in namesto da bi se zatekli v sili k svojim domačim kmečkim denarnim zavodom, letijo k razkosovalcu, pod pretvezo, da ostane cela zadeva tajna. V največ slučajih pa pomeni tak korak — začetek konca!

Naše prireditve.

Luče.

V nedeljo, dne 27. julija, se je vršil pri nas shod S. K. Z., na katerem je poročal poslanec dr. Verstovšek. Volilci, ki so se zbrali iz obširne župnije Luče in Solčave, so pazno poslušali izvajanja o raznih zakonih, o gospodarskih vprašanjih, in zlasti o pašniškem vprašanju in o osebno-dohodninskem davku.

Posestnik L. Robnik povdarja v svojem govoru razburjenje živinorejcev glede pašnikov v gornjegrajskem okraju, označuje nezadovoljnost in ogorčenost ljudstva in izreka gospodu poslancu iskreno zahvalo za njegovo postopanje v prid ljudstva.

Na predlog častitega gospoda Lekšeta se izreče dr. Verstovšku in poslancem S. K. Z. popolno zaupanje.

Vremenske katastrofe.

Ljubno.

V nedeljo proti večeru je bil huđ nalive in toča na Teru, kjer je poškodovalo mnogo posestnikov. To je v gornjegrajskem okraju že tretja občina, ki je hudo prizadeta po uimah.

Sp. Mislinjska dol.

Zadnji teden je bila v spodnji Mislinjski dolini velika povodenj, ki je povzročila mnogo škode. Radovedni smo, če bo ta velika nesreča omehčala deželo, da začne z regulacijo Mislinje.

Marenberški okraj.

Neurje je povzročilo mnogo škode po našem okraju. Na Remšniku je razdrlo občinske ceste tako, da ni bilo mogoče priti ne na Brezno, ne v Marenberg. Plazovi so uničili več travnikov in njiv. Slična poročila prihajajo iz Vuzenice, Mute in Vuhreda. Poslanec dr. Verstovšek je storil pri raznih oblastih korake.

Predmirje sklenjeno.

Na bojiščih premirje. — Konferenca v Bukarešti dela neumorno. — Vse se poteguje za prijateljstvo Rumunije. — Težkoče radi Kavale. — Nemčija proti Avstriji in proti Bolgariji. — Slovani ne smejo do morja. — Odrinsko vprašanje še nerešeno. — Zanimiva Wagnerjeva poročila.

Od večeraj, dne 31. julija, opoldne, vlada na bojiščih mir. Prva seja mirovnih delegatov je rodila takoj pozitiven vspeh: sklenilo se je petdnevno premirje. Upanje je vsestransko, da se bo v času teh petih dni posrečilo, spraviti mirovna pogajanja tako daleč, da lahko smatramo to žalostno bratomorno klanje za končano. Kot demarkacijsko črto med sovražnimi črtami je smatrati ono črto, kjer so stale dne 31. julija predstraže. Za to demarkacijsko črto je premikanje čet dovoljeno. Hitri sklep premirja pričša še precej jasno, da so imeli Bolgari v zadnjih bojih vspehe. Sicer je res, da so vlesile in zlasti Rumunija delovale na sklep premirja, toda Srbija in Grčija nista hoteli o tem veliko slišati. Po zadnjih bo-

Politični pregled.

Komisarijat na Češkem.

Dne 29. julija so bili zapriseženi člani češke upravne komisije. Pri zapriseženju je predsednik grof Schönborn naglašal v svojem govoru, da ima komisija dolžnost, baviti se samo s tekočimi zadevami. Delovanje upravne komisije mora biti čisto stvarno in se mora izogniti vsakemu političnemu sporu. Komisija ni izraz stalne državne uprave, vsi člani pa so prišli v komisijo samo vsled zaupanja, ki ga uživajo kot državni uradniki. Ena prvih dolžnosti komisije je brezpogojna nepristranost napram vsem strankam, zlasti tudi v jezikovnem oziru. Širši krogi občinstva komisiji ne zaupajo, komisija pa si mora to zaupanje pridobiti. Predsednik je konečno izrazil željo, da bi se na Češkem skoraj povrnila normalne razmere.

Predsednik upravne komisije, grof Schönborn, je naročil deželnim uradom, da ne smejo več predložiti dosežanim deželnim obpornikom aktov v podpis. Da bi ostali tedaj deželni odborniki v svoji službi, nima smisla. Njihova pasivna, resistenca je s tem končana. S 1. avgustom prenehajo tudi njihove dije, te, oziroma plače.

Rodbinska zveza med Rumunsko in Rusijo.

„Figaro“ beleži vest, da je v najkrajšem času pričakovati zaroke najstarejšega sina rumunskega prestolonasla, 20let. princa Karla z najstarejšo hčerko ruskega carja Nikolaja, veliko kneginjo Olgo.

Komisarijat na Hrvaškem.

Kakor smo že zadnjič kratko javili, je baron Skerlec drugi dan po konferenci za mažaroni konferiral z zastopniki koalicije. Povabilu komisarja barona Skerleca so se odzvali člani hrvaško-srbske koalicije grof Kulmer, dr. Medakovič, Dušan Popovič, Gregor Tuškan in dr. Mažuranič. Konferenca, ki je bila zelo živahna, je trajala dve in pol ure. Baron Skerlec bo te dni nadaljeval pogajanja in hoče stopiti v stik tudi z drugimi strankami.

Sekijski šef Unkelhäuser je nastopil dne 29. julija večtedenski dopust. Ker je nastopil tudi banski svetnik Jakšič svoj dopust, prevzame banski svetnik Fodroczy vodstvo sekcije notranjih zadev. — Unkelhäuser se gotovo ne vrne več na svoje mesto, marveč bo imenovan za državnega tajnika v hrvaškem ministristvu.

Romarska cerkev sv. Ignacija.

V župniji Sv. Lovrenca nad Mariborom stoji na približno 900 metrov visokem Hlebovem hribu lepa in precej prostorna cerkev, posvečena začetniku jezuitskega reda. Zares čudno je, da se v celi lav. škofiji, da, v celi štajerski deželi, ne najde razun te nobene cerkev, ki bi bila posvečena na ime tega velikega svetnika-misijonarja.

Rađuje se popotnik, ko brez posebnega truda prispe na prijazen hrib, raz katerega je v jasnem vremenu krasen razgled, posebno na zahodno in severno stran. Kakor bela jagnjeta blišče se okoli po hribih in planinah mične cerkvice, a najdalje tam na jugozahodu se skriva, kakor plaha golobica, sv. Uršula na visokem Plešivcu.

Ker pri cerkvi razun mežnarije in zasilnega župnišča ni nobenega stanovanja, za to vlada okrog svetišča idiličen mir, moti ga samo šepetanje lipovega listja in zvončkanje živine na bližnjem pašniku. No, vedno pa tudi ni tako mirno; v vročem poletju se večkrat pripode jezni oblaki, iz katerih šviga blisk in tresk. Pred tremi leti je planila strela že meseca marca skozi okno v cerkev in osmodila na postranskem oltarju Matere božje podobe sv. Joahima in sv. Ane; predlanskim pa je tresčilo v najmanj 30 metrov od cerkve oddaljeno smreko s tako silo, da se je na cerkvi, mežnariji in župnišču sesulo 28 šip.

Postavljena je bila cerkev v sedanjih velikosti okrog leta 1770; da je pa že poprej na tem prostoru stala cerkvice, ali vsaj kapelica, za to so najboljše priče štiri košate, v vrsto posajene lipe, izmed kate-

rih je posebno ena v resnici orjaško drevo; vsakdo sprevidi na prvi pogled, da se v 140 letih ni zamogla tako „opitati.“ Ohranila se je še med ljudstvom pravljica, da je pri blagoslovljenju vogelnega kamna pribučal tako silen vihar, kakor da bi hotel vse raz hriba pomesti.

Cerkev je imela sprva lesen strop, še le malo pozneje so ga nadomestili z zidanim obokom. Veliki oltar je bil nekad v neki samostanski cerkvi v Ormožu, spravili so ga sem gor dravski flosarji. Razun že močno obledela slike sv. Ignacija se nahaja na njem še 14, kakor lični portreti izdelanih podob raznih svetnikov in svetnic redovniškega stanu. Oltar na moški strani predstavlja Kristusa k stebru privezanega, imenuje se pa sploh le „šmohorski oltar“, ker sta ob strani kipa sv. Mohorja in Fortunata.

Znamenito je zelenkasto, 158 let (1755) staro bandero s podobo sv. Ignacija. Tudi se še hranijo tri zaobljubljene podobe, ena ima napis: Ex voto 1780.

Celo novomašnika je že videl naš Ignacij; bil je to tukajšnji rojak in poznejši župnik v Kamnici, g. Štefan Pernavsl, ki je pred 60 leti opravil tu prvo nekrvavo daritev.

Še pred 50 leti je bila tukaj daleč okrog znana božja pot. Že na predvečer so prišli tromačji in bolj daljni duhovniki; na god pa procesije iz Ribnice, Vuhreda, Marenberga, Št. Jurija, Brezna, Št. Ožbalta itd. Opravilo se je navadno šest do osem in enkrat celo 11 svetih maš.

Gorečo, zares očetovsko skrb za cerkev in za službo božjo je imel takratni cerkveni ključar, Anton

Škrbs, lastnik lepe, čez 300 oralov velike kmetije. In on je naprosil, prenočil, pogostil in z vsem potrebnim oskrbel semkaj došle duhovnike.

Kakor pa vsaka stvar, kadar doseže svoj višek, začne zopet pojemati, tako je začela pešati tudi Ignacijeva božja pot, da je nazadnje bila na god še le samo ena sveta maša. Mnogo je škodoval božji poti tudi živinski in blagovni sejm, ki se je za ta dan (31. julija) ustanovil v Marenbergu, v središču lepe Dravske doline. — Zadnja leta začelo se je polagoma zopet boljšati, navadno so tri do štiri svete maše s pridigo.

Glavni shodi so na šmohorsko nedeljo, na god sv. Ignacija in naslednjo nedeljo; manjša shoda sta na binkoštni pondeljek in smihelsko nedeljo. Vrh tega je od Jurijevega pa do Mihelovega vsak teden enkrat tiha sv. maša za odvrnitev hudega vremena.

Verni Slovenci Dravske doline in Pohorskih planin! Živimo v dobi, ko se ravno tako napada sv. vera, kakor se je ob času sv. Ignacija. Kakor je takrat žugala od severa kriva vera Luthrova, izpodriniti pravo vero Kristusovo, enako si prizadeva dandanes z narodnim sovraštvom prepojeni protestanti zem uropati nam vero katoliško, jezik slovenski in zemljo domačo. Naši predniki so si izbrali za branitelja in zaščitnika sv. Ignacija, postavili so in romali radi v njegovo svetišče, se mu priporočali in tako ostali čisti luteranskih zmot; posnemajmo jih, priporočajmo se zaupljivo sv. Ignaciju, da nam izprosi milost, ohraniti najdražje svetinje: sv. katoliško vero in besedo materino.

J. P.

eni strani upa dobiti za svoje izdelke na ta način na Balkanu, zlasti v Macedoniji, široko polje, po drugi strani pa upa zadostiti tudi svojim narodnim aspiracijam. Slovani ne smejo do morja, to je deviza na jugovzhod prodirajočega nemštva. Napram Srbiji je morala iti po kostanj v žerjavico krajkovidna Avstrija, napram Bolgarom se je pa angažirala Nemčija sama, ker se je Avstrija sporazumela z Rusijo in ne more več vršiti svoje naloge kot oproda nemštva. Nemčija je tedaj za nas redno nesreča. Ali nas nahajška v kake grde sovražnosti, iz katerih vleče potem lepe dobičke (slučaj Srbija), ali pa nam vpadе v hrbet ter nam otežkoči vspehe, s čimur nam kot naša zaveznica poleg tega še zmanjša zaupanje (slučaj Bolgarija). Otesti se more iz Berolina in sto na samostojne noge, to je najpoglavitejša življenjska naloga naše monarhije.

Se večjo zamotanost balkanskega vprašanja, kot je že, povzroča odrinsko vprašanje. Turki ne mislijo več zapustiti Odrina in opravičujejo svoj korak na vse mogoče načine. Kako jih spraviti iz tega mesta, to povzroča sedaj največ preglavic. Kombinacij o korakih, ki bi se naj jih podvzelo proti Turčiji, je nebrojno in porajajo se vsak dan druge. Energična skupna akcija veseli se že izključena. Opustila se je že tudi misel, da bi naj Rusija vdrla v Armenijo, ali forcirala Carigrad. Sedaj se je pojavilo pa mnenje, da bi naj Rusija poslala nekaj zborov svojega vojaštva v Bolgarijo, s katerimi bi se naj napodilo Turčina. Tudi o zvezi vseh balkanskih držav, ki bi naj skupno nastopile proti Turčiji, se govori. Pojavljajo se tudi že kompromisni predlogi. Turčija naj zapusti prostovoljno Odrin, za to se bo pa korigirala meja Midija—Enos. Nemški listi priporočajo turški vladi, naj v svoj prid takoj sprejme ta predlog, toda Enver bej noče o tem nič slišati. Posebno neprijetno je odrinsko vprašanje tudi radi tega, ker vpliva na potek mirovnih pogajanj. Če Bolgarija izgubi Odrin, potem mora biti njeno stališče v Macedoniji vse drugo kot v nasprotnem slučaju.

Zanimiv moment iz pogajanj v Bukarešti pa je tekma za naklonjenost Rumunije. Bolgarija bi rada pritegnila Rumunijo na svojo stran, da bi tako imela protiutež proti ostalim državam, a tudi Grčija in Srbija bi rade pridobile Rumunijo za-se, ker bi bila bolgarska premoč s tem za vedno pokončana, ali bi pa bila Bolgarija prisiljena, stopiti v — Balkansko zvezo.

Pred mirom.

D u n a j, 31. julija.

Iz Balkana prihajajo vesti, ki upravičujejo optimistično naziranje o položaju. Pred vsem je ugodna vest, da se je sklenilo med Bolgarijo, Srbijo in Grčijo petdnevno premirje, ki se bo, če ne nastanejo kakšne posebne resni zapletljivosti, po preteku tega roka avtomatično podaljšalo še za nadaljnjih pet dni. Vidi se, da sta na Balkanu zavladala pamet in previdnost. Hiter vspeh rumunskih delegatov pri sklepu premirja je dokaz, da vodstvo Rumunija pri vseh mirovnih pogajanjih ni samo na papirju. Toda še nek drugi vspeh je dosegla Rumunija, ki je še mnogo važnejši. Med tem, ko je bil še včeraj govor srbskega in grškega ministrskega predsednika precej oster in sta zavzemala še skrajno ultrasingentno stališče, je njun govor danes precej drugačen. Sicer še zatrjuje, da morata brezpogojno varovati interese svojih držav, toda že se opazja, da imata resno voljo, da se bo miru na ljubo lahko s njima govorilo. Intrasingentna nota, strogo odklanjajoče stališče, odklonitev vsakega kompromisa, vse to je izginilo in napravilo prostor mirnejši razsodnosti. Če vse ne vara, se bo posrečilo v Bukarešti, napraviti most, na katerem se bo dovedlo do poštenega miru med balkanskimi interesi.

Mirovna konferenca v Bukarešti je še tudi poseben velik etičen važnost. Če se namreč posreči delegatom balkanskih držav, da se sklene mir, ki bi zagibal ravnotežje na Balkanu, bi doprinesle balkanske države dokaz, da si zamorejo same med seboj urediti razmere, brez jerobstva Evrope. Da bi bilo to dejstvo velikanske važnosti, pač ni treba še posebej naglašati. Vsa balkanska vprašanja, še celo notranja vprašanja, je vedno le urejevala Evropa, ki je pri tem izključevala balkanske države same. Do sedaj so bile balkanske države vedno le nekaj kvantite neglignibile in se je tudi na ta način s njimi postopalo; preko njihovih glav je razsojala Evropa o usodi te ali one balkanske države. Se le, če bo prišlo v Bukarešti do stalnega miru, bodo postale balkanske države tudi v resnici samostojne. Še le sklenjeni mir v Bukarešti jim bo zagibal pravico, da se jih bo smatralo kot popolnoma suverene.

Pri mirovnih pogajanjih v Bukarešti se tedaj ne gre samo za to, da bi se pribarantal večji ali pa manjši košček zemlje, marveč gre se za to, da se te države odresejo za vedno evropskega posredovanja. Da je pa to sploh mogoče, je treba, da si medsebojno gredo na roke, da kažejo zmernost in — politično pamet.

Med tem, ko se zboljšuje položaj med balkanskimi državami (izvzemši Turčijo), in bo, kakor se v pa, kmalu prišlo do zadovoljive rešitve, je še takozvano „turško vprašanje“ vedno nerešeno; v Carigradu je vlada, kakor se zdi, izgubila vso pamet in se je dala tirati od mladoturkov nekam tja, odkoder ni več izhoda; edini izhod bi bil ta, da se takoj ukloni zahtevam Evrope. Enver beg in drugi imajo

pač svoje osebne ambiciozne načrte, ne smejo pa pri tem pozabiti na mir in interese Evrope. Če so ti gospodje bojaželjni, potem naj gredo na druga bojna polja, da zadostujejo svoji bojaželjni naravi. Toda igrati se z mirom v Evropi, je tako nevarno početje, da bi se lahko šlo za obstoj ne le evropske Turčije, marveč za celo azijsko Turčijo.

Wagnerjeva poročila.

Znani vojni poročevalec „Reichspost“, Herm. Wagner, ki je bival za časa druge balkanske vojske kot vojni korespondent v Bolgariji, a se je te dni vrnil, kakor smo poročali, na Dunaj, priobčuje sedaj razne zanimive podrobnosti o bolgarskem vojaškem in političnem porazu. Po Wagnerju je glavni krivec bolgarske nesreče Danew. Tozadevno piše (povzeli smo samo nekatere glavne odstavke):

Tajnost Danewa.

„Ministrskega predsednika Danewa dolžita danes bolgarski narod in bolgarska armada za povzročitelja cele nesreče. Danes je on ujetnik, ki se ne sme prikazati med ljudstvom. Ko je dan pozneje po njegovem padcu prišla njegova soproga v sofijsko bolnišnico, so si ranjenci trgali obveze in prisilili s tem gospo dr. Danewa, „soprogo izdajalca“, da je takoj ustavila svoje požrtvovalno delovanje. Ko je zavedela armada v okopih pri Sultantepe, da je odstopil dr. Danew, je vriskala veselja.

Splošno se v Bolgariji dolži dr. Danewa, da je vsled svoje neodločnosti med arbitražo in vojsko zakrivil nesrečo. Označuje se ga kot orodje rusofilskih teženj in odrekajo mu celo bolgarsko rodoljubje, namesto katerega si je postavil fantom vseslovanstva. Njegovi politični nasprotniki — udje sedanje vlade — pripravljajo obširno obtožnico zoper njega. Ko je prevzel Radoslavov sestavo kabineta, se je napram meni značilno tako-le izrazil: „Dal Bog, da je nesrečna hipnosa, v kateri se je nahajal moj prednik, strta za vedno in odvzeta bolgarskemu narodu. Moj program bo pa ta-le: sporazum in iskreno prijateljstvo z Avstrijo in Rumunijo. Moje prvo dejanje bo tedaj tudi to, da se takoj zopet upostavi prijateljske razmere z Rumunijo.“

Kam je jadral dr. Danew, ko se dozdevno na zunaj ni podvrgel ruski formuli arbitraže, a je na drugi strani zopet prejemal vsak dan navodila od ruskega poslanika Nehljudowa? Saj ga je ruski poslanik celo med njegovim ekspozajem dvakrat osebno poklical k telefonu!

Na eni strani je tedaj vse pripravljaj za vojsko zoper zaveznike, na drugi strani se je pa sam izjavil napram meni tako-le: „Jutri odidem v Petrograd in upam, da bo vse dobro.“ Ni se pa odpeljal, ampak je le skušal za svojo pozicijo pridobiti širšo podlago na ta način, da je hotel za vsako ceno pridobiti Malinowa z demokrati za vstop v vlado. Malinovu je še celo ponudil ministrsko predstvo, če ostane njemu (Danewu) še nadalje vodstvo zunanjih zadev. In ko je spoznal, da je postal njegov osebni položaj nerešljivo izgubljen, je tekkel k Nehljudowu, kjer se je sklenilo po večernih posvetovanjih, sestaviti kabinet Malinowa, h kateremu bi se pritegnili liberalci, vendar pod pogojem, če prevzame kak intimni somišljenik Danewa zunanje zadeve. Hoteli so namreč obesiti Stambulovcem, Tončevićem in Radoslavovcem težko breme odgovornosti, ne da bi pri tem izdali veliko tajnost dr. Danewa in njegovih intimnih. [Kaj je neki ta usodepolna tajnost dr. Danewa? Ali je igral on — ali je bil izigran?

Misteriozna brzojavka.

Mogoče bo svoj čas lahko dati avtentično pojasnilo o tisti brzojavki, ki jo je predložil dr. Danew tisti dan, ko se je sešlo sobranje, vodjem strank v označilo položaja. Brzjojavka se je glasila približno tako-le:

„Zveza med sedmo in osmo divizijo izgubljena. Srbsko prodiranje preko Kočane nevzdržljivo. Išcite posredovanja! General Kovačev.“

Težko je naslikati z besedami depresijo, ki se je polastila poslancev. V bifetu sobranja sem imel priliko, se o tem prepričati in slišati iz ust znamenitih parlamentarcev naziranje o položaju. Tak udarec po prvih brzjojavkah o zmagah na Ešenovempolju, Krivolaku in Gjewgjeliju! „Vsega je konec, ukloniti se moramo povelju iz Petrograda“ — tako mi je povedal neki vodja opozicije, ki zavzema v sedanjem ministrstvu odlično mesto.

Med tem je konferiral dr. Danew z načelniki strank v svojem salonu in se pri tem delal dalekovidnega politika, ki je vse to videl priti. V tej uri se je pač dostavilo v ekspoz ministrskega predsednika ono mesto, ki je govorilo o „pogreških strategičnega razpostavljenja“ — zastrupljena pšica zoper generalisima Savowa. Jaz sicer nisem slišal, toda verodostojne osebe so mi pripovedovale, da si je dovolil neki vodja opozicije vprašanje na Danewa, če je tej usodepolni brzjojavki tudi pridjan dotični originalni košček papirja Morseyjevega aparata. Ta se baje še do danes ni našel in iz okolice Kovačewa sem izvedel, da je ta odločno odklonil, da bi se ga smatralo za avtorja te brzjojavke! Do sedaj še celo v poučenih krogih v Sofiji niso edini, ali je bila ona brzjojavka Danewa pristna, ali ne. Vendar je vredno, da se povdarja, da Danew ni mogel še celo s pomočjo te brzjojavke dobiti odobrenja strankinih načelnikov, da naj se zaprosi Rusija za posredovanje.

Prva mirovna konferenca v Bukarešti.

K predvčerajšnji seji mirovne konference v rumunskem zunanem ministrstvu so prišli delegati malo pred 4. uro popoldne. Najprej so prišli srbski in črnogorski delegati, nato bolgarski in grški, vsaka delegacija posebej. Rumunski delegati so prišli vsak za-se. Kmalu po 4. uri popoldne je otvoril rumunski ministrski predsednik Majorescu sejo, nakar je grški ministrski predsednik Veniselos izjavil, da soglašja z željo po prekinjenju sovražnosti. Takoj je predsednik Majorescu nato prekinil sejo, da da vojaškim strkovnjakom priliko, da redigirajo konvencijo glede premirja. Ko je bila seja konference zopet otvorena, so delegati odobrili vojaški protokol, ki izrekal da se sovražnosti prekinijo za pet dni.

Druga mirovna konferenca.

B u k a r e š t a, dne 31. julija. (K. b.) Druga seja mirovne konference se je pričela ob 4. uri popoldne. Pred konferenco se je vršilo zaupno posvetovanje rumunskih delegatov, ki so konečno veljavno določili topografično mejne točke, kojih ratifikacijo zahteva Rumunija.

V javni seji je bil najpoprej odobren zapisnik prve seje, katerega so podpisali vsi delegati.

Predsednik Majorescu je nato predlagal, da se grupirajo udje konference po spornih interesih in si naj medsebojno v posebni seji javijo svoje predloge, tako da bi glavna vprašanja, že poprej posvetovana in pojasnjena, prišla pred konferenco. Vodje posameznih delegacij so soglašali s tem predlogom.

Prihodnja plenarna seja jutri.

Sultan hoče imeti Odrin.

Iz Bukarešte se poroča:

Dne 29. julija je oddal turški poslanik rumunskemu kralju sultanov odgovor na zadnjo brzjojavko kralja Karola. V odgovoru skuša sultan doprinesiti dokaz, da je posest Odrina za varstvo Carigrada in Dardanel neobhodno potrebna.

Konferenca veleposlanikov.

Konferenca veleposlanikov dne 29. julija je trajala tri ure. Konferenca je definitivno končala sledeče predmete:

1. Vprašanje finančijelne podpore Črnigori.
2. Redigiranje oficijoznega protokola glede ureditve vprašanja srbskega dohoda do Jadranskega morja.
3. Ureditve vprašanja organizacije Albanije.

Albanski statut je bil sprejet.

Albanija dobi kneza, katerega bodo velesile po preteku 6 mesecev designirale. Med tem se bo organizirala uprava Albanije. Za to odposljeje velesile v Albanijo posebno kontrolno komisijo, obstoječo iz 7 članov. V tej komisiji bo imela vsaka velesila po enega in Albanija enega zastopnika. Komisija bo imela nalog študirati razmere v Albaniji ter staviti primerne predloge glede bodoče organizacije albanske uprave. Albansko orožništvo bo stalo pod poveljstvom švedskih častnikov.

Prihodnja seja se vrši danes, v petek, ter se bo bavila z vprašanjem južnoalbanskih mej. Ta seja bo najbrže zadnja seja reunije sploh.

Raznoterosti.

Zlata sv. maša. Od Sv. Petra na Medvedovem selu nam pišejo: Redko slovesnost zlate sv. maše bo v nedeljo, dne 3. avgusta, slovesno obhajal pri nas velečastiti vpokojeni župnik Janez Sparhakl, ki že 34 let deluje med nami. Cera župnija se veseli tega lepega praznika in želi starčur-zlatomašniku še mnogo let. Srečne se štejemo, ker imamo vsled bivanja vpokojenega gospoda v naši sredi vedno dvojno službo božjo.

Duhovniške spremembe. Za provizorja v Št. Andraž nad Velenjem je imenovan č. g. Valentin Kropivšek, kaplan v Šoštanju; prestavljen je č. g. kaplan Pečnak Josip iz Trbovelj v Novo Cerkev; novo nastavljeni so č. g. kot kaplani: Fr. Lukman v Trbovlje, Alojz Rezman v Ljutomer, Franc Toplak v Središče, Ivan Oblak v Št. Jurij ob Ščavnici; do sedanji provizor na Polzeli, č. g. Alojzij Musi, je nastavljen kot kaplan istotam.

Promocija. Na katoliški univerzi v Friburgu v Švici je dne 22. julija promoviral za doktorja filozofije naš štajerski rojak p. Hadrijan Kokol O. F. M. Mladi velečastiti gospod doktor je znal našim cenjenim čitateljem po mnogih pismih iz Friburga in mu s čitatelji vred k promociji čestitamo!

Od južne železnice. Pri odsekih za vzdrževanje proge so se zgodile sledeče osebne spremembe: na novo je sprejet v Zidanem mostu aspirant Rudolf Hatzon; prestavljen je asistent Hubert Luschützky iz Briksena v Zidanimost; prestavljen je aspirant H. Lorenc iz Celja v Brunneck.

Slovenskim zdravnikom. Mesto okrožnega zdravnika za Muto, Pernice, Sv. Primož in Soboto s sedežem v Muti, je do dne 31. avgusta razpisano. Potrebno je znanje jezikov, rabljenih v okraju. Upamo, da slovenski zdravniki tega mesta ne bodo pustili iz evidence. Dobro bi bilo, da se za taka mesta briga tudi društvo slovenskih zdravnikov.

C. kr. arhivalni svet. Po smrti svojega predsednika, blagega barona Helferta, se je centralna komisija za raziskovanje in ohranjanje zgodovinskih in umetniških spomenikov popolnoma reorganizirala. Prej je obsegala tri sekcije, prvo za predzgo-

dovinsko in rimsko dobo, drugo za krščanske spomenike, tretjo za arhivalije. Vse te sekcije bodo od-sihdob samostojne. Arheološki, predkrščanski odde-lek se reorganizira v zvezi z arheološkim inštitutom na Dunaju. Krščanski spomeniki so polje za central-no komisijo za ohranjanje spomenikov (Z. K. für Denkmalpflege), ki izvršuje svoje posle potom novo-imenovanih deželni konservatorjev, državnih urad-nikov za cele provincije. Na Štajerskem, Tirolskem, Primorskem in Češkem že poslujejo, v mnogih deže-lah pa še niso imenovani. Nekdanja arhivalna sek-cija pa se je podredila o. kr. avhivalnemu svetu pri notranjem ministrstvu. Ohrani se sistem zasebnih konservatorjev, ki opravljajo svoj posel kot postran-ski poklic. „Straža“ od 25. jul. je objavila njih imena za Štajersko. Njihova naloga je, pregledati in popisati vse arhive in biblioteke v svojem področju, prepri-čati se o racionalnem načinu njih shranjevanja ter paziti, da se ne uničijo, raztresejo ali razprodajo. V interesu zgodovine je to gotovo hvalevredna naloga, in zasluži, da se požrtvovalno podpira od vseh pri-zadetih činiteljev, pred vsem lastnikov arhivalnih zbirk in knjižnic. Gre za zapisano besedo naših prednikov.

Prelat Franc Lender, najstarejši poslanec nemškega centra, je umrl. Rojen je bil leta 1830 v Konštanci. Poslanec nemškega državnega zbora je bil od leta 1871. Odlikoval se je zlasti v času kul-turnega boja.

Slovenec, ki žele na morje, se priporoča mor-sko kopališče Baška, kjer so posestniki sami Slova-ni. Zgradilo se je moderno morsko kopališče in sicer na zadržni podlagi. Člani lahko postanejo samo Slovani, delež znaša 25 K. Načelstvo je določilo, da sprejme 500 članov Čehov, 300 članov Slovencev in 200 članov Hrvatov. Tik kopališča ob morju se dvi-ga nov hotel „Velet“, kjer stanejo sobe K 3.20—4 na dan, hrana za cel dan K 4.—. Hrana je izvrstna in obilna. Preskrbljeno je za pijačo (dobro pivo in vino), pa tudi za abstinence, ker je za vse goste pri-pravljena voda, druga pijača se niti ne ponuja, se mora temveč izrečno naročiti. Parniki odhajajo na-ravnost iz Reke vsak torek, četrtek in soboto ob 12. uri 55 minut popoldne (proga „Austro-Croata“). — Štajerski gost.

Agitacija nemškega Schulvereina potom tiska. Schulverein je izdal letos svoj koledar v 30.000 izvo-dih, nadalje poseben ljudski koledar v 20.000 iztisih, koledar za otroke v 200.000 iztisih. Vsem članom, ki jih je nad 200.000, se dostavlja četrtletno izvestje: „Boj za nemštvo“, a društveno glasilo „Der getreue Eckart“ se tiska v 7000 izvodih. Slovenci pa nimamo skoro nikakega narodno-obrambnega tiska. „Narodni obrambni Vestnik“ v sedanjem obsegu in obliki pač ne zadostuje.

Podružnica Slovenske Straže pri Sv. Križu n. Mariboru je ravnokar odposlala osrednji blagajni Slovenske Straže v Ljubljani 103 K (20 vin.; pač le-pa švota za to majhno obmejno župnijo, ki dela po-družnici vso čast. Podružnice Slovenske Straže, po-snemajte!

Najboljši odgovor. Za Slovensko Stražo je da-roval gospod Anton Koebek, župnik pri Sv. Križu n. Mariboru, 5 K v odgovor na predrzno beračenje nemškega Schulvereina.

Statistika avstrijskih vin. Večkrat se je že iz-razila želja, o rednem vsakoletnem preiskanju kemi-čnih sestavin raznih brezdrovno naravnih tuzems-kih vin in moštov. S tem bi se dobilo najširšo pod-lago za presojo raznih vinskih pokrajin. Konečno je poljedelsko ministrstvo ugodilo tej želji in naročilo zvezi kmetijskih preiskovališč v Avstriji, naj iz-vede avstrijsko vinsko statistiko, ter je določilo tudi primerno državno podporo. V smislu od imenovane zveze zamišljene organizacije za vinsko statistiko se bo polagala posebna važnost na to, da bodo pri na-bavi za poskušnjo potrebnih moštov in vin ter pri preiskanju sodelovali primerni uradni organi, ki se razumejo na tehniko vinskega pridelovanja, poznajo vinorejce in lastnike kleti ter znajo ceniti pomen, ki ga imajo vprašanja, katera naj se reši potom vinske statistike. Državnim kletarskim nadzornikom se je pa naročilo, naj pomagajo zvezi kmetijskih preiskoval-išč pri vinski statističnem delu.

Državne železnice so aktivne. Kar pomnimo in že dalje časa sem se je zgodilo prvič, da izkazu-jejo državne železnice aktivno bilanco. Uprava drž. železnice poroča za leto 1912: Dohodki znašajo 877.4 milijonov kron, izdatki 675.7 milijonov kron, preosta-ne tedaj 201.7 milijonov kron. Razun tega, so plačale državne železnice državi 14.5 milijonov kron davka, in so odplačale 37.6 milijonov kron državnih dolgov. V celoti so tedaj dale državne železnice državnim blagajnam 253.8 milijonov kron. Na drugi strani je plačala država za posojila, ki jih je morala najeti, da je železnice zgradila in kupila, 247.2 milijonov K obresti. Država je tedaj porabila za dolg na železni-cah 6.6 milijonov kron manj, kakor so ji železnice prinesle. Državne železnice so tedaj s 6.6 milijoni K aktivne, med tem, ko so bile še lansko leto pasivne z 9.2 milijoni K.

Biokratizem. Iz Budjevic poročajo, da sta sta-la tam pred kratkim dva muzikanta pred sodiščem tožena od državne železnice za 10 vinarjev, katere sta pri neki vožnji premalo plačala. Izkazalo se je, da je bila zahteva železnice pomotna in sta bila tudi oproščena. Železnica je bila s svojimi zahtevami od-kazana na civilno pot.

Sladkor bo ceneji. Sladkorne rafinerije so sklenile, znižati ceno sladkorju za 2 K pri 100 kilo-gramih. Vzrok je iskati v zelo ugodnem stanju slad-korne pese.

Štajersko.

Mariborske novice.

Sklep šolskega leta. V torek, dne 30. julija, je bila skušnja na tukajšnji deželni sadjarski in vinar-ski šoli in ob enem sklep šolskega leta. Deželni od-bor je zastopal Franc grof Attems. Solo je obisko-valo 13 Nemcev in 31 Slovencev. Vkljub temu je za-vod popolnoma nemški, učiteljsko osebje ultranemš-ko. K slovesnosti je deželni odbor povabil maribor-ske nemške liste, slovenskega nobenega.

V zadevi blagoslovljanja novega mostu stoji naš okrajni glavar pl. Weiss popolnoma na stališču mestnega zastopstva, da je nepotrebno, most po ka-toliškem ritu blagosloviti, čeprav bi bila njegova na-loga, v tem oziru dajati mestnim očetom pametne na-svete, kateri bi, kakor se nam poroča, imeli tudi go-tovo vspeh. Mestno zastopstvo je dobilo na zadržan-ju okrajnega glavarja najmočnejšo oporo. Ako bi se seveda moglo doseči, da bi Weissov prijatelj Mah-nert blagoslovil most, bi se blagoslovljanje vršilo pompozno, toda katoliški škof — brrr! Zelo umestno bi bilo, ako bi pl. Weiss šel glavarit v kak prote-stantski okraj.

Za slučaj, da se bo novi državni most vendar le slovesno otvoril, poskrbeli bodo Slovenci iz mesta in okolice, da dobi otvoritev tudi slovenski značaj. Most je državni in država mora na slovenski zemlji upoštevati tudi slovenski živelj.

Ptujske novice.

„Sloga.“ Tukaj se v liberalnih krogih govori, da „Sloga“ ni prenehala za vedno, ampak da bo na jesen začela zopet izhajati, če tudi pod drugim ime-nom in v drugi obliki. Izdajali jo bodo staro- in mla-doliberalni advokati, med katerimi se je doseglo že sporazumljenje. Zjedini-li so se, da naj bo „Narodni List“ protitežje proti „Slovenskemu Gospodarju“, in novi list proti „Straži.“ Kje bo to glasilo spodnješta-jerskih liberalnih advokatov izhajalo, še ni določeno; vsaj izvedeti nismo mogli o tem ničesar natanč-nega.

Ptuj. V soboto, dne 2. avgusta, bo v hiši tik pošte otvoril brat g. državnega poslanca Brenčiča, g. Alojzij Brenčič, novo trgovino z manufakturnim bla-gom. Našim somišljenikom novega trgovca najtopleje priporočamo!

Celjske novice.

Liberalnim gospodom je sedaj žal, da se je la-galo po njih časopisju o naši tukajšnji posojilnici. To se razvidi iz dopisov v njih listih, ki razodevajo, kako neljubo jim je, ako jih spomnimo na njih gre-he v združništvu. Liberalci se naj zahvalijo za vse udarce uradniku Mestne hranilnice gospodu Hitru, ki je ispravil ono nesrečno notico v „Slogo.“ Mi pa se ne damo napadati, posebno ne na podlagi neosno-vanih izmišljotin liberalnih posojilniških uradnikov, ki bi morali vedeti preценiti dalekosežnost svojih ne-utemeljenih trditev.

Celje. Pri čestitanju Roseggerju je imel veli-ko besedo naš podžupan Maks Rauscher. Marsika-teri Nemec se je vprašal, ali je Rauscher že videl kedaj kako Roseggerjevo knjigo. Vobče lahko pove-mo tajnost, da večina celjskega „nemštva“ nima, ne duha ne sluha o Roseggerju. A častimo ga!

Celje. Naši Nemci naređijo v nedeljo, dne 3. avgusta, izlet v slovenski Hrasnik, kjer se bo vršilo „ein großangelegtes Volksfest.“ Kaj pa delajo ve-liko liberalni prvaki Roš in Vodušek itd., da se lah-ko v njih občini vršijo velegermanske veselice na slovenskih tleh. Vodušek premišljuje, kje in kako bi nastopil proti svojemu župniku, Roš pa ima druge ideale, kot narodnost.

Ljutomerske novice.

Opis otvoritve žrebetnjaka na Cvenu v „Slov. Gosp.“ je izval med našimi liberalci besnost indijs-kih dervišev in fakirjev. Zakaj neki? Dopis je bil popolnoma (glede zaslug za žrebetnjak) nepristran-ski, da bi lahko izšel tudi v liberalnem listu. Vendar razburjenost v taboru liberalnih poglavarjev! Ali so vendar le zasledovali druge namene, kot stvarne, a jih niso dosegli? Da so liberalci ozmerjali naše pri-staše s „farovskiimi faloti“, za to pride šiba za nje. Zmerjati se ne damo kar tako, posebno pa ne od subjektov, kakoršni so liberalci. Do sedaj smo mar-sikaj pokrili s plaščem krščanske ljubezni, od sedaj tega ne bomo.

Drugi kraji.

Slivnica pri Mariboru. Četrto stoletja že pasejo nad vse skrbno naše duše ponižni, pobožni in neu-trudni duhovni svetnik častiti gospod Fr. Hirti. Na obletnico nekdanje inštalacije — dne 22. julija — so jim spletili poleg naravnih tudi zaslužni venec za hvale in udanosti po svojih najboljših močeh in mo-žeh: oba grajščaka (slivniški in rački), vse šole z učiteljstvom, požarne brambe, mladeniška in dekliš-ka ter čvetera (stanovske) Marijine družbe, Orli s krojem pri obhajilni mizi, možje z državnim in dežel-

nim poslancem Pišekom na čelu, vsa vas z zastava-mi, veselo pritrkavanje zvonov in slovesen strel — vse to in slično je bilo ta dan človeško plačilo za 25-letno zvesto, neutrudno delovanje, za skrbi in napo-re. „Veselite se z veselimi“ so si mislili tovariši in sošolci slavljence, njegovi bivši gospodje kaplani ter vsi sosedni dekanije, mil. proš ptujski, zastopnika kapucinov in frančiškanov, prihiteli so od vseh stra-ni, čestitat jubeznjivemu, mladenškemu sobratu in proslavljat njegove le dobre lastnosti. Slavljú krono so nadjali prevzvišeni nadpastir, ko so z dvornim spremstvom ob 3. uri popoldne en pleine parade sto-pili vedrega lica, poln hvaležnega navdušenja za vr-lega duhovnika svoje vladikovine med krog njegovih čestilcev. V prelepem nazdravu so povdarjali zgovor-no nevenljive zasluge in nešteta dobra dela, čedno-sti in blagosti ter vrline dobrega pastirja te slavne fare, združujoč svoja srčna voščila za bodočnost. S prevzvišenim knezoškofo-m sklene pač tudi vsak nav-zočih kakor nenavzočih prijateljev: Bog ohrani jubi-larja Hirtija do skrajnih mej človeških „Meni v ra-dost in tolažbo, škofiji v čast in ponos, duhovnikom v zgled in veselje, starodavni Slivnici v častno in večno korist!“ „Ecce sic benedicetur, qui timet Do-minum“ (127, 4).

Posavje. Dne 28. in 29. julija je poromalo 600 štajerskih Slovencev iz Posavja s posebnim vlakom, od Brezice na Brezje. Drugi dan je večina v najlep-šem vremenu obiskala tudi Bled, imela na otoku slu-žbo božjo, prepevala po jezeru ter uživala krasni razgled raz stari grad in so se romarji vsi vesele-ga srca vrnili na svoj dom.

Luče. Katoliško izobraževalno društvo je pri-re-dilo v nedeljo igro „Dve materi.“ Igralci so zopet iz-vršili svojo nalogo kar najbolje. Mešani in moški zbor sta zapela narodne pesmi. Lepa alpska vasica Luče ima v okrilju katoliškega izobraževalnega dru-štva svoje gledališče. Zasluga gre častitemu gospo-du župniku, županu in posebno gospodu Dežmanu in gospodu organistu. Dr. Verstovšek je po igri pred veliko množico ljudstva označil pravo delovanje S. K. S. Z. in izobraževalnih društev. Povdarjal je še zlasti vzgojevalni namen teh društev in z veseljem pohvalil nad vse delavno društvo v Lučah. Le na-prej, požrtvovalni možje, za blagor ljudstva!

Ljubno. V nedeljo, dne 3. avgusta priredi tu-kajšnja kmetijska podružnica zborovanje po poznem opraviilu. Predavala bodeta častiti gospod župnik De-kort in poslanec gospod dr. Karol Verstovšek. Kme-tje, pridite!

Gomilsko. Vabimo na veliko ljudsko veselico, ki jo priredi pododbor Slovenske dijaške zveze ob priliki svojega občnega zbora na Gomilskem v nede-ljo, dne 3. avgusta t. l. v dvorani Gasilnega doma in sosednem vrtu. Spored: 1. H. O. Vogrin: V posav-ski šumi. Velika glasbena slika, proizvajal dijaški tamburaški zbor pod vodstvom tovariša abiturienta Krošla. 2. Fr. Ferjančič: Naš prapor. Moški zbor, vodi tovariš Krbač. 3. Pozdravni govor. 4. Jurčič-Česnik: Domen. Narodna igra v petih dejanjih. 5. Bozzotti: Oprosti me, o mati moja! Tamburaški zbor. Na to se vrši prosta zabava na okrašenem vrtu. Na-stopi prva dijaška telovadna vrsta na orodju, petje, tamburanje, ribji lov, šotori, šaljiva pošta, komični prizori itd. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina: prvi sedeži K 1.20, drugi sedeži 60 vin., stojišča 30 vin. Veselica se vrši ob vsakemu vremenu. K obilni udeležbi vabi pripravljani odbor. Ker je čisti dobi-ček namenjen obmejnim Slovincem, se preplačila hvaležno sprejemajo.

Z Menine planine. V „Narodnem Listu“, št. 29, opisuje nek frakarski dopisnik potek glavne skup-ščine gornjegrajske okrajnega zastopa dne 7. juli-ja t. l. Dopisnik lažnjivo trdi, da je Turnšekov pred-log, naj se g. Praprotnika, nadučitelja v Mozirju, pri-poroča radi zaslug za sadjarstvo v najvišje odlikova-nje, propadel. Res je le, da načelnik predloga radi nesporazumljenja in napačnega mnenja ni hotel dati na glasovanje. Torej o propadu ni govora. Sicer pa vživa g. Praprotnik radi svojega 40letnega vzornega delovanja v prid sadjarstvu našega okraja povsod za-sluzeno priznanje. G. Praprotnik pa tudi odklanja vsako osebnost odlikovanje. On je vesel, ako vidi glede šole in sadjarstva lepe uspehe. — Dopisnik „Narod-nega Lista“ je po liberalni navadi zamolčal poročilo g. Turnšeka ml., ki je poročal, da je dobil okraj po posredovanju poslanca dr. Verstovška pri nekem za-vodu v Gradcu posojila 200.000 K po 4½%, da se iz-plačajo draga posojila tukajšnjih denarnih zavodov. S tem si prihrani okraj na leto 2000 K. Dopisnik je seveda to lepo zamolčal, da ne bi davkoplačevalci spo-znali, da naši ljudski zastopniki res delajo povsod za naš blagor. Liberalni poročevalec tudi pozabi omeni-ti pomoto nekega tukajšnjega denarnega zavoda iz l. 1911, katero je pri pregledovanju računov našel go-spod Turnšek in jo je tudi v javni seji okrajnega za-stopa omenil. „Pomota“ znaša celo 1000 K. Zgodovina tega, liberalcem tako neljubega tisočaka, je zapisana v knjigi sejnega zapisnika. Liberalci, skrbite za več-ji red v vaših posojilnicah, pa ne bo toliko polomov! Liberalni dopisnik tudi omenja, da je g. Turnšek celo odbornik S. K. Z. G. Turnšku je to gotovo bolj v čast, kakor pa da bi sodeloval pri falitnih liberalnih orga-nizacijah.

Ormož — zopet v nevarnosti za svoj posilinem-ski obstoj. V nedeljo so hajlali naši Germani v go-stilni „pri solncu“ ter kovali naklepe, kako se ubra-

ni grozeče nevarnosti Slovencev (Slavengefahr)... Sneli so dvojezični napis raz te gostilne in jo prekrstili iz strahu pred „slovenskim solncem“ v nemško: „Zur Sonne.“ Slovencem se je torej v tej gostilni „solnce“ za vedno skrilo, ker nemško „Zur Sonne“ vendar ne more veljati za nas. Nas Slovencev v nemških gostilnah ne marajo več, to so pokazali ti Germančki sami, ko so potiskali iz gostilne „pri solncu“ mirne Slovence na cesto in jih s pomočjo policaja odpravljali. To res ni nikjer zapisano, da bi imel policaj kravico, mirne goste kar od gulaža proč „v imenu postave“ na cesto goniti. Tokrat so nam res storili veliko uslugo, pokazali so javno, da ormoški Nemci nas Slovencev in našega slovenskega denarja ne marajo. Še več, če mi pridržujemo „Svoji k svojim“, imamo takoj Germane in paragafe na vratu. Ormoški Nemci pa še nas pri tem delu za narodno probojo in zavest naravnost podpirajo, ker česa drugega je ormoškim in okoliškim Slovincem potrebno, kakor to, se dati od ormoških Germančkov in na njih komando od policaja goniti iz nemških gostilen in trgovin. Saj so potem Slovenci navezani le na slovenske gostilne in trgovine in ravno to je, kar mi hočemo, namreč, da se naše slovensko ljudstvo otrese tujca in nemškega jarma.

Teharje. (Vlomilec cerkvenih nabiralnikov za milodare prijet!) Ko je dne 26. julija proti 7. uri prišla tukajšnja cerkvena služabnica Neža Korošec v cerkev, je zapazila 18letnega delavca Rudolfa Gajška iz Teharij, ko je ravno kar zapuščal cerkev. Slučajno pogleda na mesto, kjer se je nahajal nabiralnik za cerkvene milodare ter opazi, da je izginil. In ker je imela takoj sum, je vprašala Gajška, kam da je izginil nabiralnik. Gajšek se je pa na to vprašanje tako zelo prestrašil, da mu je padel nabiralnik, ki ga je imel skritega pod suknjo, na tla. Korošec je takoj prišla Gajška in ga je tako dolgo držala, da ni prišel občinski policaj, ki ga je odvedel v občinski zapor. V trenutku, ko je mislil, da ga nihče ne opazuje, je vrgel od sebe dleto, toda policaj je to opazil in še le sedaj je Gajšek priznal, da je on odtrgal z dletom nabiralnik, katerega je hotel pozneje razbiti. V nabiralniku je bilo K 8.53 vin.

Velenje. Iz Velenja se nam poroča: Kakor v vsakem narodno ogroženem kraju na Spodnje-Štajerskem, tako tudi v Velenju, vzdržujejo takomimeno „nemško“ stranko večinoma obrtniki, ki živijo največ od slovenskega denarja. Vsled tega je treba ravno pridobiti posameznih narodnozavednih slov. obrtnikov posvečati največjo pozornost in gledati, da se pridobi slovenskega obrtnika, in se ga tudi z zaslužkom podpira. Človek bi mislil, da se tega zavedajo takomimenovani boljši ljudje, a je žalibog v marsikaterem slučaju nasprotno. Pri nas smo imeli do sedaj le enega kovača, ki je pa v popolnoma nemških rokah; dela pa je v kraju dobro za dva taka obrtnika. Da bi ne bilo treba tukajšnjim Slovincem čakati večkrat na tujčevo milost in da bi lahko podpirali domačina Slovence, nastaniti se misli tu kovač Slovenec. Pri ogledni komisiji je pa žalibog delal stvari največje zapreke tukajšnji posestnik, železniški uradnik v Šiški pri Ljubljani, gospod Prevec, ki je veljal do sedaj pri nas za poštenega Slovence, a je pokazal ravno sedaj s svojim vedenjem, da smo se v njem zelo motili. Županov namestnik in prvi obč. svetovalec se je radi vedenja omenjenega gospoda užaljen odstranil iz komisije. Kaj pa je gospod Prevec s tem, da je pozivljaj poštenega slovenskega občinskega odbornika, naj govori nemški, nameraval in mislil, pa sam Bog vеди. Morda je pa pristopil za čas svojega dopusta k tukajšnjemu nemškemu pevskemu društvu, ki že dolgo krvavo pogreša dobrega basista.

Kaj bo, kaj bo iz tega?

Že četrti otrok je jel kašljati. Z bonbončki so si že pokvarili želodce, s čaji se jih tudi ne more več siliti. — Prijateljica! Kupi si nekaj škatljic Faysovih pristnih mineralnih pastilj. V naši hiši ne smejo nikdar manjkati. Pazi pa, da dobiš pristne. Škatljica stane le 1 K 25 vin.

Poslano. Ne dolgo tega sem bil v Mariboru po opravku. Imel sem nekaj ur časa. Hotel sem nakupiti nekaj blaga za mojo družino. Ko sem hodil po mestu in si ogledal izložbe, sem se čudil, da nisem našel nobene slovenske trgovine. Klicali so me sicer v vsako trgovino v slovensčini, a napise nad vhodi sem videl samo — nemške. Odločil sem se, da ne kupim nič; kar zagledam slovenski napis J. N. Šostarič. Ogledam si to trgovino. Vide! sem najlepše blago razstavljeno. V trgovini si nakupim raznega blaga za obleke, platno, srajce, predpasnike itd. Bil sem z blagom in postrežbo zelo zadovoljen. Priporočam občinstvu trdno J. N. Šostarič, Maribor, Gosposka ulica št. 5. Vredna je, da se jo priporoča!

Narodno gospodarstvo.

Milo dražje. Avstrijski proizvajalci mila so sklenili, da z ozirom na izredno podražanje vseh surovin zvišajo milu ceno za 4 K na 100 kg. — Naše

stališče ne more biti drugo, kot to, da naj cene mila, ki ga rabi gospoda za svoje razkošje, poljubno zvišujejo, milo za neobhodno potrebno vsakdanjo porabo najširših slojev zviševati, je pa brezsrčno odiranje od strani kapitala.

Cena živine pada — meso ostane drago! „W. Landw. Zeitung“ piše: „Na vseh sejnih plemenske in glavne živine je v veliko škodo avstrijskih živinorejcev zabeležiti močno padanje cen. Tudi cene pitane živine kažejo neugodno tendenco. O kakem znižanju cene mesa se pa do zdaj še nihče ne čuje in konsumenti so povsem mirni, če prav bi bila ugodna prilika, zahtevati znižanje cen mesa. Če pozneje, kar je povsem naravno, cene živine zopet nekoliko poskočijo, potem se seveda takoj dvigne vpitje in krik po odprtju mej za uvoz žive živine in neomejene množine mesa iz inozemstva. Je pač stara pesem: mesarji si znajo pomagati, kmetje in konsumenti pa ne.“

Lilijsko mlečno milo s konjičkom

iz tovarne Bergmanna & Co., v Dečinu ob Labi

je in ostane neprekosljivo v učinku zoper poletne pege in se pri racionalnem negovanju kože ne more pogrešati. To nepobitno dokazujejo vsak dan došla priznana pisma. Komad 80 vin. in se dobi v lekarnah, drožerijah in parfumerijah itd. Da si ohranijo dame nežne roke, se je izborno izkazala Bergmannova lilijska krema „Manera“. Dobi se povsod v tubah po 70 vinarjev. 43

Razgled po svetu.

Strela udarila v družbo planincev. Iz Inomosta poročajo, da je udarila strela na Brandjochu v družbo planincev. Bilo jih je 20. 25letni litograf Fr. Weller iz Draždan je obležal na mestu mrtve, osem jih je težko opečenih, ostali pa so odšli s strahom.

Wilsonov kabinet — žurnalistov. Nemški cesar je nekdanj nazval žurnaliste ponesrečene gimnazijste, sedanj predsednik Združenih ameriških držav Woodrow Wilson pa je popolnoma drugega mnenja. O tem priča njegov kabinet v Washingtonu. Bivši rektor v Princetownu, sam plodovit pisatelj, je zdaj sestavil svoje ministrstvo na pol iz publicistov. Bryan, državni tajnik, je izdaljaletnik „Commoner“, mornariški tajnik Danielo izdaja „Relaigh News a. Observer.“ Tajnik za notranje zadeve Franklin K. Lane je tudi veteran peresa. Prej je izdal „Tacoma News“, pozneje je bil dopisnik in reporter. Trgovinski minister je še le pred kratkim izdal knjigo „T. New Industrial Day“, v kateri podaja program glede tarifne in industrijske politike. V parlamentu se verodameriških Združenih držav, v katerem je zanimanje za vladno upravo večje, nego pri nas, je zelo mnogo poslancev-žurnalistov. Od 27 držav ima vsaka najmanj enega poslanca-žurnalista. (Champs Clark je bil žurnalista, poslanec, Glass izdaja list „News“ v Lynchburgu. Tudi diplomatska poslanstva je predsednik Wilson poveril žurnalistom. Walter Hines Page, poslanik v Londonu, je izdaljaletnik „Work Worlds“, njegov tovariš v Timu, Nelson Page, je pisatelj, poslanik v Bernu, Stowall, izdaja „Savannah News“ itd. Kakor se vidi, so žurnalisti v ministrski in diplomatski službi prav dobro uporabni. In morda pride čas, ko bo tudi nemški cesar izpremenil še svoje mnenje.

Tat v avstrijskem finančnem ministrstvu. V zadnjem času je kradel neznan tat v raznih oddelkih finančnega ministrstva najrazličnejše stvari. Iz neke pisarne je izginil pisalni stroj, vreden 600 K, uradnikom je zmanjkala obleka, denarnice, zlatnina itd. Dolgo so iskali tatu, toda zaman. Dne 16. julija pa so ovačili zadevo policiji, ki je uvela strogo preiskavo. Že drugi dan so prijeli v pisarni nekega finančnega tajnika, nekega neznanca, ki se je predstavil slugi Bönischu za oficijala Fuchsa iz železniškega ministrstva in je rekel, da je prišel po neki važen akt. Bönisch je možu verjel, toda ko je neznanec odšel, je uvidel, da je imel čast govoriti s — pretkanim tatom, ki mu je odnesel tudi suknjo iz predsobe. Čez dva dni je policija tega moža izsledila in sluga je potrdil njegovo identiteto. Tat je bivši železniški uradnik Pfeifer. Kradel je že lansko leto in je bil obsojen na eno leto ječe. Pred časom je bil zaprt tudi zaradi tatvine na pet let ječe.

Tihotapstvo s sakarinom. V Nemčiji in Italiji cvete prav bujno tihotapstvo s sakarinom. Oblasti zasledujejo te tihotapce z veliko vnemo in v zadnjem času so prišli res na sled tihotapstvom v velikem obsegu. V železniškem vozu proge (Milan—Bregenc—Berolin so našli med deskami veliko množino skrbno skritega sakarina. V zadevo je zapletena neka tvrdka s sakarinom v Frankobrodu in Kelmorajnu. Poslednja poseduje bajne nalašče za to urejene lastne železniške vozove. Vrše se skrajno skrbna in natančna preiskovanja vseh železniških vozov in dostikrat imajo pasažirji kakega vagona, v katerem so našli skrit sakarin, o čemur pa seveda niso ničesar vedeli, velike sitnosti in mučna preiskovanja.

Loterija, v kateri vsakdo zadene! V mislih imamo turške srečke, po kojih igralnem načrtu mora

vsaka srečka zadeti vsaj 400, v srečnem slučaju pa tudi 400.000 zlatih frankov. Kupnina za to izborno srečko znaša samo 4.75 K mesečno in pomeni to-le vplačevanje toliko, kot nalaganje denarja v hranilnico, katerega lastnik turške srečke brez ozira na dobitke dobi, če hoče srečko zopet prodati. Kdor hoče tedaj z majhnim rizikom poskusiti svojo srečo s srečkami, v srečnem slučaju tedaj obogateti, v najneugodnejšem slučaju pa dobiti večji del, ali v doglednem času vsled naraščajoče kurzne vrednosti tudi ves vplačani denar nazaj, ta naj takoj naroči izborno turško srečko, da zamore biti deležen že prihodnjega žrebanja žrebanja dne 1. avgusta t. l., pri katerem bo izžreban glavni dobitok 400.000 frankov in pa več nadaljnjih dobitkov 30.000, 10.000, 2500, 2000 in 1000 frankov. — Pojasnila daje in naročila sprejema za Slovensko Stražo (gospod Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19. — Sprejemajo se tudi priglasila k nakupu srečk avstrijske državne razredne loterije in dajo zanesljiva in točna zadevna pojasnila.

Kolera na Balkanu.

Kratke brzozavke, ki prihajajo iz macedonskega bojišča, le redkokedaj omenjajo grozno morilko kolero, ki se razširja v srbski armadi. Najhujša sovražnica, pred katero se trese vsaka armada, je nastopila svoj bojni pohod in je že zahtevala na tisoče vojakov, ki so utaborjeni v Macedoniji. Vojni poročevalec „Journala“, Andre Tudesq, ki se je vozil pred nekaj dnevi v nekem vojaškem vlaku iz Belgrada v Skoplje, kjer sedaj biva, slika svoja opazovanja, ki jih je napravil, a jih drugače prikrivajo, v groznih barvah. Vojaški vlak, s katerim se je pripeljal Tudesq v Skoplje, je rabil 38 ur za 500 km dolgo vožnjo, torej komaj 13 km v eni uri. Vsi vozovi so bili napolnjeni z zopernim smradom desinfekcijskih tvarin. Kolera!

Krog mesta so postavili popolnoma izolirane vojaške šotore, v katere so spravili na kolero bolne vojake. Močne vojaške straže branijo, da ne pridejo zdravi vojaki z onimi nesrečnimi v noben stik. Samo dvokolnice, ki vozijo neprestano na novo stesane nepobarvane mrliške rakve skozi Skoplje doli do smrti zapisanih šotorov, pripovedujejo z grozo, koliko žrtev zahteva vsak dan med srbskim vojaštvom ta grozna morilka, pripovedujejo pa tudi, da število na kolero obbolelih neumorno narašča.

„Svet“ naj izve: V Macedoniji se je utaborila kolera, razširja se preko pokrajini in pod varstvom silne poletne vročine mori mesta, uničuje vasi in naselbine ter decimira vojaške polke. V Velesovem umre samo v enem dnevu nad 200 oseb, in neki bataljon, ki je šel še pred tremi dnevi 800 mož, šteje danes le komaj 200 mož. Tričrti cele čete je vzela grozna morilka, ne da bi bil padel en strel: kolera! V Kumanovem so postavili velikansko število barak, v katerih čakajo nesrečne žrtve, ki jih je napadla kolera, odrešenja. Danes zjutraj sem slišal iz ust dveh častnikov, da so samo v enem jutru zažgali 243 mrtvih trupel vojakov, ki so umrli za kolero; to niso bili ujetniki, ali Bolgari, ampak novinci, čvrsti in kreпки, ki se še le pred nekaj dnevi prišli iz svoje domovine semkaj po črno smrt, ne da bi le videli sovražnika.

Na vse strani se grozno razširja ta kuga, posebno ob mejah, kjer se vrše spopadi, leže trupla kar po tleh ter okužajo zrak in vočo. Mlad Črnogorec je rekel: Vsi postajajo črni, kakor Turki iz Male Azije. Njihova mrtva trupla okužijo vse vodnjake in reke. Neko povelje srbskega generalnega štaba prepoveduje vsem vojakom, da si ne smejo segati v roke; če se hočejo pozdravljati, se smejo samo z laketi dotakniti. Če se pripeti v kaki četi kak slučaj kolere, je takoj izolirana cela kompanija. Sanitarne oblasti zamenjajo uniforme, razkužijo taborišča, vozove, orožje, toda v vaseh in v mestih imajo mizarji največ dela, ker zbijajo noč in dan rakve za mrtve. Vojske bo sicer kmalu konec, toda najhujša sovražnica vsake armade, kolera, nesrečne dežele gotovo še ne bo kmalu zapustila.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4—
14 karatne zlate ure za gospode	40—
Srebrne ure	K 6:50
Srebrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9:50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13—
Ploščnate ure iz kovine	6—
Srebrni pancer-verižice	2—
14 karatne zlate verižice	20—
Amerikanske zlate double-ure	10—
Goldin Roskopf ure	4—
Prave železničarske Roskopf-patent.	
Prava nikeln. točno na min. idoča	K 5—
14 karatne zlate ženske ure	19—
Viseče stenske ure na nihala	10:80
Kuhinjske ure	2:40
Budilke	3—
Budilke z dvojnim zvonom	3:50

A. Kiffman, Maribor M. 49

Velika tovarniška zaloga ur, zlatnine in srebrnine.

Popolnoma nov mlin

za sadje, kakor tudi preša, stroj za rezanje krme, parnik za krme, se za polovično ceno proda. Vpraša se v špecerjski trgovini: Maribor, Tegetthofova cesta 19.

Jabolčnica prav domača se nadomesti v sedanji veliki stiski najboljše z popolnoma naravnim sredstvom „Muskatin“.

Muskatin

je zlahtni naravni preparat za napravo dobre domače pijače.

Iz **Muskatina** nareta pijača daje moč poživiti in krepča živce.

Muskatin

se vsak dan po pošti in vlaku po povzetju pošilja.

Iz **Muskatina** narejena pijača stane liter 4—5 vinarjev. 937

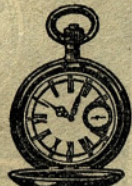
Muskatin

se dobi samo v glavni zalogi **Iv. Andraschitz**, Maribor, Koroška ulica.

Učenca

pridnega in krepkega iz poštene obitelji sprejma trgovina s špecerjskim blagom **M. Berdajs** v Mariboru.

Za birmo!

Točna postrežba!

Dobro. Po ceni!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustrov. cenik zastoj. Gramofone od 20-200 K.

Niklasta remonat-ura	K 350
Pristna srebrna ura	K 7—
Original omega ura	K 18—
Kuhinjska ura	K 4—
Budilka, niklasta	K 3—
Poročni prstani	K 2—
Srebrne verižice	K 2—

Večletna jamstva,

Nasl. Dietinger

Theod. Fehrenbach

urur in očalar

Maribor, Gosposka ulica 26

Kupujem zlatnino in srebro.

Od 1878! Domače sredstvo, priljubljeno in sloveče. Pri večjih naročilih zdatno znižane cene.

LEKARNARJA A. THIERRY-BALSAM

edno pristno z zeleno usmlijeno sestro kot varstv. znamko. Oblastno varovan.

Vsako ponarejenje, posnemanje in prodaja kakšnega drugega balzama s podobnimi znamkami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. — Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri želodčnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku, in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri tiganju po udih, pri opeklinah in in izpuščajih itd. 12 1/2 ali 6/1 ali 1 gr. specialne stekla. K 5-60.

Lekarnarja A. Thierry-a samo pristno

centifolijsko mazilo

je zanesljivo in nagotovejšega učinka pri ranah, opeklinah, poškodbah vnetih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat na pravi operaciji nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah i. t. d. 2 dozi staneta 3-60 K.

Naroči se: Lekarna k angelju varihu, **ADOLF THIERRY** v PREGRADI pri ROGATCU.

Dobi se v vseh lekarnah in sicer v Mariboru v lekarni W. A. König.

Cementna dela

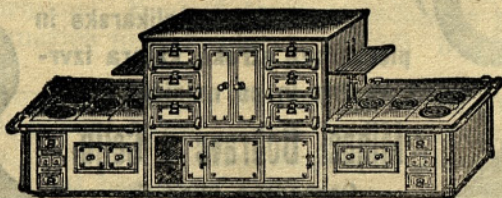
kot cevi, plošče za tlakovanje, stopnice, korita, mejnike, sohe za plote, cevi za kanale in druga dela iz betona izvršuje točno in po nizki ceni.

Ferd. Rogač, Maribor

zaloga betonskega, cementnega in stavnega materiala **Fabriksgasse 17** (blizu frančišk. cerkve). Telefon št. 188.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin, trpežne irske peči. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Kolosus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

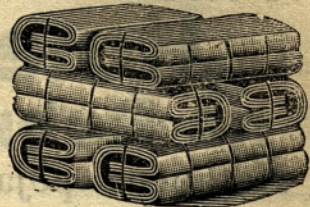
Velika narodna trgovina Karol Vanič, Celje

Narodni dom

priporoča bogato zalogo manufakturnega in modnega blaga, posebno krasne novosti za ženske in moške obleke po zelo znižani ceni!

Ostanki pod lastno ceno

Postrežba točna in solidna! Vzorci na razpolago!

Prečistim cerkvenim predstojništvom,

ter slav. občinstvu priporoča svoj

atelir za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor **kipe, oltare**, itd. iz lesa, kamna in mavca

Jvo Sojč, kipar

Maribor, Reiserjeva ulica 26.

Franjo Duchek

svečar in medicar v Mariboru **Viktringhof ulica**

priporoča veleč. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo vsakovrstnih sveč, kot voščenih, namiznih in mili sveč ter voščenk.

Postrežba točna!

Nizke cene!

Malisno šupo, suhe gobe,

jabolke namizne in za mošt, hruške, fižol, oves, pšenico, ječmen, bučno, zrnje, koruzno slamo od storžev,

smrekove storže, vinski kamen,

želod, krompir, sploh vse deželne pridelke kakor tudi petroljevske in oljnate sode, ter močnate, solne in otrobne vreče kupi vsako množino, maslo itd.

Veletrgovina s špecerijo in z deželnimi pridelki

Anton Kolenc Celje

Graška ulica št. 22.

Najboljši in najcenejši **klobuki**

se dobijo samo pri

Fr. Placotta : Ptui,

Minoritski trg 4.

Nasproti slovenski cerkvi. — Popravila točna. Solidna postrežba. 95

Edina štajerska narodna steklarska trgovina

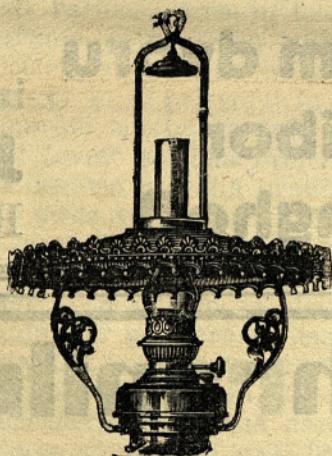
Franc Strupi, Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, vsakovrstnih šip in okvirjev za podobe.

Prevzetje vseh steklarskih del pri cerkvah in priv. stavbah.

Najsolidnejša in točna postrežba.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica 7 — podružnica Rotovška ulica 2.

Spomladna in poletna sezona:

Nahrbtniki (Rucksäcke) v veliki izbiri po raznih cenah.

Čaše iz papirja in aluminija.

Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete.

Lampijoni, predmeti za šaljive pošte in srečolove.

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin.

Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.

Nagrobni venci in traki.

Dopisnice savinjskih planin in druge.

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba,

Trgovina s špecerjskim blagom

Slovenci! Zavedajte se!

Trgovina z moko in deželimi pridelki

Glavna sl. zaloga in velika izbira hranskega vrvarskega blaga, n. pr. štrang, vzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.

Točna in solidna postrežba.

J. Ravnikar Celje

Graška ulica šte. 21.

Vedno sveža žgana kava

Na drobno in na debelo!

Zaloga rudninskih voda

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

v lastni hiši

obrestuje hranilne vloge po

5%

(Hotel „Pri belem volu“) v Celju, Graška cesta šte. 9

prvo nadstropje

od dne vloge do dne vzdiga

počenši s 1. januarjem 1913.

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Izprašani mašinst ob enem kurjač

išče službe. Razume na vsa popravila elektrike in motorje. Cenjene ponudbe „mašinst“ na upravnishvo tega lista.

V najem se da s 1. oktobrom 1913

„Hotel Union“ na Dobrni pri Celju.

Nataučna pojasnila daje Hranilnica in posojilnica na Dobrni.

Ni treba si glavo tretii

Najboljše špecerijsko blago, zanesljiva kaljiva vsakovrstna

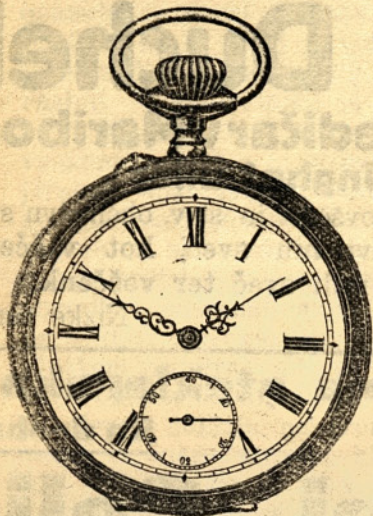
Semena

voščenih in drugih vrst sveč, dobivate zajamčeno solidne posrežbe pri staroznani tovrski!

Milan Hočevan Celje

Pozor! URE

repasirane s pismenim jamsivom:

Pristna srebrna ura K 7—
Pristna srebr. ura ženska K 7—
Pristna srebrna verižica K 2—
Pristna srebrna verižica
damska K 3-40
Zlata ura K 28—

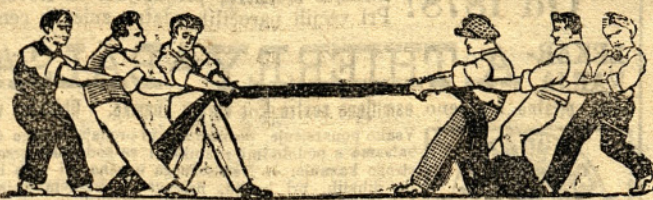
Ker sem kupil iz Švice celo tovarniško zalogo bom prodal repasirane ure po zelo nizki ceni.

Očale! Budilke! Uhane!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš Maribor

Tegethofova cesta št. 39.

Najboljše in najmodernejšo sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje Jugoslovanska razpošiljalna R. Stermecki v Celju št. 301. Vzorci in cenik čez tisoč stvari z slikami poštnine prosto.

Pozor!

Naznanjam da prodam zaradi pomanjkanja prostora in prevelike zaloge 800 parov čevljev za gospode, 2000 parov za gospe ter 500 parov čevljev za otroke, nadalje vse vrste sandal, čevljev za dom ter čevljev za birmo po najnižjih cenah. Čevlje, ki so že iz mode, vendar izborne kakovosti, prodam nizko pod lastno ceno. Domače delo! Naročila od zunaj in popravila izvršujem točno in po ceni.

Stefan Strašek,

prva največja zaloga obunal v Celju, Schmidgasse št. 3.

Slikar in pleskar

Prevzamem vsa dela oekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršujem vestno in po najnižjih cenah.

Mihael Dobravn v Celju
Gospodska ulica 5.

Priporoča se Vam za nakup

Precizijske ure!

Lasina tovarna!

ZENITH

GRAND PRIX PARIS 1900.

Rafael Salmič Celje Nar. dom

to je največja in najcenejša razpošiljalnica ur, zlatnine, srebrnine in optike. Slovenci! Zahtevajte veliki cenik, dobite ga zastoj in poštnine prosto. Svetovna tovrka. Na tisoče zahval.

Pridobivajte nove naročnike!

M. Zabukošek

krojaški mojster v Celju priporoča veleč. duhovščini svoj

modni salon za gospode,

ki se nahaja v novi posojilnični hiši na Ringu.

Opekarna v Meliskem dvoru Maribor (Mellinghof)

priporoča svojo na roko izdelano opeko za zidavo in dobro žgano strešno opeko izvrstne kakovosti po zelo nizki ceni.

Julij Glaser, mestni stavbenik Maribor
Roseggergasse 16—18. Telefon 31/VI.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure in jih obrestuje po od dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okraji: Šmarje, Šoštanj, Sevnica, Vran-

4 1/2 %

ske in Gornjigrad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350 000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje.

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole 12 000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namere 6 000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačala okolo 45.000 K, za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K.

Sprejema tudi hranilne knjižice

drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Spodnještajerska ljudska posejilnica v Mariboru

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4 1/2 %, proti trimesečni odpovedi po 4 1/4 %. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5 %, na vknjižbo sploh po 5 1/4 %, na vknjižbo in poroštvo po 5 1/4 % in na osebni kredit po 6 %. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izvzemši praznike. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. Pojasnila se dajejo in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica šte. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).